KATIQISM I VOGËL

Me Proba nga Shkresa e Shënjtëruarë

Shypëshkronia «Tregëtare Nërkombëtare«
1912

BKSH

BIBLIOTEKA
VANGJEL KOÇA
TIRANE

KATIQISM

I

VOGËL

Me Proba nga Shkresa e Shënjtëruarë

BIBLIO
VANGJEL KOÇA
TIRANE

BKSH

MANASTIR
Shtypëshkronja «Tregëtare Nërkombëtare»
1912

BKSH

KATIQISM I VOGËL

Pyet. 1. Cili është qëllim' i parë i njeriut në botë?

Përgj. Qëllim' i-parë i njeriut është të lavdonjë Perëndinë[1] edhe t'a gëzonjë për gjithënjë[2]

[1]) Rom. 11:36. Sepse prej Ati, edhe me anë t'Ati edhe nd'Atë janë të gjitha: mb' Atë qoftë lavdia për gjithë jetët. Amin. 1 Kor. 10: 31. Ndë hëngërshi pra, a ndë pi:shi, a ndë bëishi ndonjë gjë, të gjitha bëni për lavdin' e Perëndisë.

[2]) Ps. 73:25,26. Kë kam ndë qiellt? edhe mbi dhet nuku pëlqenj tjetërë veç teje. S'më mbeti mish e zëmërë; fortesë e zëmrësë s'ime është Perëndia, edhe pjesa ime gjithë jetënë.

Pyet. 2. Ç'farë regullë na ka dhënë Perëndia që të na drejtonjë si t'a lavdojmë e dhe t'a gëzojmë Atë?

Përgj. Fjal' e Perëndisë, e cila gjëndet ndë shkresat e-Shënjtëruara të Dhjatës së-vjetërë edhe të Dhjatës së-re,[3] është e-vetëma regullë që munt të na drejtonjë si t'a lavdojmë Atë edhe t'a gëzojmë,[4]

[3]) Luk. 24: 27, 44. Edhe zuri që nga Moisiu, edhe që nga gjithë profitëritë e u sgjithte atyre ato *që ishin shkruar* për atë ndëpër gjithë shkronjat. Pastaj u tha atyre, këto *janë ato* fjalë që u fola juve, kur ishnjam bashkë me ju, se duhej të mbushesheshinë gjith'ato që janë shkruarë ndë nomt të Moisiut, edhe ndë profitërit, edhe ndë psallmët për mua. 2 Pet. 3: 2, 15, 16. Që të kujtoni fjalëtë që u fola përpara nga profitërit' e shënjtëruarë, edhe porosinë t'onë apostojvet Zotit edhe Shpëtimtarit. Edhe kujtoni zëmërën e gjerë të Zotit t'ënë për shpëtim: sikundër edhe Pavli vëllaj ynë i dashuri u shkroj juve pas ditarisë që i u-

dha ati, sikundrë edhe ndë gjithë kartërat *e tia* duke folurë nd' ato për këto punëra ndër ato janë ca *punëra* që s'kupëtonenë, të cilatë të paditurit'e të paqëndruarshimit i shtrëmbëronjënë, sikundrë edhe shkronjat' etjera, për humbjen' e tyre.

[1]). 2 Tim. 3: 16,17. Gjithë shkronja është fryrë nga Perëndia, edhe e dobishime për mësim, për qërtim, për të ndrequrë, për mësim që është me drejtëri: që të jetë i tërë njeriu i Perëndisë, bërë gati për ç'do farë punë të mirë. Luk. 16: 31. Edhe *ay* i tha, Ndë qoftë se nukë ndigjonjënë Moisinë edhe profitëritë, as ndë u-ngjalltë ndonjë nga të vdekuritë, s'kanë për të zënë besë. Gal. 1: 8, 9. Po edhe neve, a ëngjëll nga qielli ndë u lëçittë juve tjatër' ungjill përveç ati ungjillit që u lëçitëm juve, qoftë mallkuarë. Sikundrë thamë më përpara, edhe ndashti përsëri them, Ndë u lëçittë ndonjë *njeri tjatër'* ungjill, përveç ati që kini marë, qoftë mallëkuarë. Ioan. 15:11. U fola juve këto që të mbesë gëzimi im mbë ju, edhe gëzimi juaj të jetë i plotë.

Pyet. 3. Cilat janë më të shënuarat mësime që na jep Shkresa e-Shënjtëruarë?

Përgj. Mësimet më të shënuara që na jep Shkresa e-Shënjtëruarë janë ato, që na mësojnë si duhet njeriu të mbesonjë Perëndinë[1] edhe ç'detyra kërkon Perëndia nga njeriu.[2]

[1]). Ioan. 5: 39. Vëshgoni skronjat, sepse ju kujtoni se kini jetë të pasurë ndër ato, edhe ato janë që martirisinë për mua. Ioan. 20: 31. Po këto u shkruanë, që të mbesoni se Iisui është Krishti i bir'i Perëndisë, edhe duke mbesuarë të kini jetë mb' emërit t'Ati. 1 Ioan 1: 3, 4. Atë që kemi parë e kemi dëgjuarë, u apimë zë juve, që të kini edhe ju pjesë me ne: dhe pjesa jonë të jetë me Atin' edhe me Birin'e Ati, Iisu-Krishtinë. Edhe u shkruajmë juve këto, që të jetë gëzimi juaj i plotë.

[2]). Rom 15: 4. Sepse sa u shkruanë përpara u shkruanë për mësimnë t'ënë, që të kemi shpresënë prej durimit e prej ngushullimit shkronjavet. 1 Kor. 10:11. Edhe gjithë këto punë bëneshinë për shëmbëllesa mb' ata, edhe u shkruanë për mësimnë t'ënë, mbë të cilët harinë të mbaruarat' e jetëvet.

Pyet. 4. Ç' është Perëndia?

Përgj. Perëndia është Frymë,[3] që s'ka as të nisurë as të sosurë edhe është i-pakëmbyerë ndë tëqënurit e Tij,[4] ndë urtësi,[5] ndë fuqi,[6] mbë shënjtëri,[7] ndë drejtëri, ndë mirësi edhe ndë të-vërtetë.[8]

[3]). Ioan. 4: 24. Perëndia është frymë, edhe ata që e lusnjënë duhetë t'a lusnjënë me frymë e me të vërtetë.

[4]). Të Dalëtë 3: 14. Edhe Perëndia i tha Moisiut, Unë jam Ay që është: edhe tha, kështu dot'u thuash të bijvet Israilit: Ay që është më dërgoj te ju. Ps. 145: 3. I-math është Zoti e fort i-lavduruarshim; edhe madhëris' s' Ati s' i gjëndetë anë. Ps. 90: 2. Para se të lindësh maletë, edhe të gatuash dhenë e botënë, edhe që nga jeta e jetësë, ti je Perëndi. Iak. 1: 17. Ç'do dhënije e mirë, edhe ç'do dhurëti e thieshtë është prej së larti edhe zbret nga Ati i dritavet, mbë të cilinë s'ka të ndruarë a hie këmbimi.

[5]) Rom. 11: 33. O thellësirë pasje e dituri e mënt Perëndie! Sa të pavëshguara janë gjyqet e Ati, edhe të pagjetura gjurmat'e udhëvet Ati!

[6]). Të Bërëtë 17: 1. Zoti i u duk Avraamit, e i tha, Unë jam Perëndia Gjithë-pushtetësi: ecë përpara meje, edhe ji isosurë.

[7]). Zbul. 4: 8. Edhe nuku kanë të prëjturë dit' e natë dyke thënë, Shënjt, shënjt, shënjt është Zoti Perëndi Gjithë-pushtetësi, ay që ishte edhe që është edhe që vjen.

[8]). Të Dalëtë 34: 6, 7. Edhe Zoti shkoj përpara ati, edhe lëçiti Zoti, Zoti Perëndi i dhëmpçuri e i përdëllyeshmi, zemërë-gjeri, e përdëllim-madhi, e i vërteti, që ruan përdëllim, për mijërave veta, edhe ndjen panomi, e paudhëri, e faj, edhe fare nuku nxjer pa faj fajtorinë.

Pyet. 5. A ka më tepër se një Perëndi?

Përgj. Një Perëndi ka vetëm,[1] i gjalli edhe i vërteti Perëndi.[2]

[1]) Nom' i Dytë 4:4. Pa dëgjo o Israil: Zoti Perëndia ynë është një Zot. 1 Kor. 8:4. E dimë se idhulli s' është fare gje ndë botët, edhe se nuk'është tjatër Perëndi veç një.

[2]) Jer. 10:10. Po Jehovah është i vërteti Perëndi; Ay është

i gjalli Perëndi, edhe një Mbret i përjetëshmë: ndë zëmërim të tij dheu dridhet edhe kombetë nuku munt të qëndrojnë përpara zëmërimit Tij. Ioan 17:3. Edhe kjo është jet' e passurë që të njohim Ty të vetëmin të vërtetin Perëndi, edhe Iisu Krishtin që dërgove.

Pyet. 6. Sa faqesh është Perëndia?

Përgj. Perëndia është tri faqesh: Ati, Biri, edhe Fryma e-Shënjtëruarë[3]. Këta tri veta janë një Perëndi, një ndë lëndë, sinjënjë ndë fuqi edhe lavdi.[4]

[3]). Matt 3:16,17. Edhe Iisuj si u pagëzua përnjëherë dolli nga ujëtë edhe ja tek u hapnë qiejtë edhe pa Frymën' e Perëndisë duke zbriturë posi pëllump, e duke ardhurë mbi Atë. Edhe ja tek u dëgjua një zë nga qejtë që thoshte, Ky është biri im i dashurë që e kam pëlqyerë. Matt. 28:19. Edhe i pagëzoni mbë emërit t'Atit e të Birit e të Frymësë Shënjtëruarë. 2 Kor. 13:14. Hiri i Zotit Iisu Krisht, edhe dashuria e Perëndisë edhe Shoqëria e Frymës së Shënjtëruarë qoftë bashkë me gjithë ju. Amin.

[4]). Ioan 1:1. Që përpara herësë ishte Fjala, edhe Fjala ishte me Perëndinë edhe Fjala ishte Perëndi. Ioan 5:18. Përandaj Judhenjtë më tepërë kërkoninë t'a vrasënë, sepse jo vetëmë të shtunënë prishte, po edhe thoshte se Perëndia është' i ati, edhe bënte veten' e ti sinjënjë me Perëndinë. Punët 5:3,4. Edhe Pjetri tha, o Anani, përse mbushi zemërën t'ënde Satanai të gënjenç Frymën e-Shënjtëryerë, edhe të fshenç nga të çëmuarat'e arësë. Ç' pate që vure ndër mënt këtë punë, nuku gënjeve njerëzit, po Perëndinë. Hev. 1: 3. I cili, duke qënë ndriçim' i lavdisë edhe karakter' i së qënësë Ati.

Pyet. 7. Cilat janë parurdhërimet e Perëndisë?

Përgj. Parurdhërimet e Perëndisë janë gjithë punët, të cilat para se të bënenë, Perëndia i ka pasurë ndër mënt edhe bënenë pas vojësë Tij të përjetëshme edhe për lavdinë e Tij.[1]

[1]). Rom 11:36. Sepse prej Ati edhe me anë t'Ati, edhe nd' Atë janë të gjitha mb' Atë qoftë lavdia për gjithë jetët. Amin.

Ef. 1:11. Mb' Atë muarmë edhe shortë, urdhëruarë që përpara sikundrë e pat vënë ndër mënt Ay që vepëron të gjitha pas ëndësë dashurimit Ti. Punët 2:23. Këtë që qe dhënë pas ëndës' urdhëruarë, edhe pas të paranjohurësë Perëndisë, e zutë edhe me duar të panome e mbërthyetë edhe e vratë.

Pyet. 8. Si i mbaron Perëndia parurdhërimet e Tija?

Përgj. Perëndia i mbaron parurdhërimet e Tija ndë punërat e kriesës edhe në punërat të providencës (parë-kujdesjes) së Tij.[2]

[2]). Zbul. 4:11. I vëyerë je o Zot, të març lavdin' e nderin' e fuqinë: sepse Ti i kriove të gjitha, edhe për dashuriminë t'ënt janë, edhe u kriuanë. Dan. 4:35. Edhe të gjithë ndënjësit e dheut nëmërohen për asgjë, edhe Ay punon pas dushurimit ti në ushtëri të qellit, edhe ndëmest të ndënjësvet dheut; edhe asndo-një nuku munt të ndalonjë dorën e Ti, ose t'i thotë Ati, ç'po bën Ti? Isaia 40:46. Ngrini lart sytë t' uaj, e shihni, kush i ka bërë këto; Ay që nxjer ushtërin' atyre me numur: Ay që thëret me emërë këto të gjitha ndë madhërit të fuqisë Ti, sepse është i fortë ndë pushtet: nuk' i shteret gjë.

Pyet. 9. Ç' është krijesa?

Përgj. Krijesa është të bërët' e botësë me gjithë ç'janë nd' atë, prej asgjësendi, të cilat i mbaroj Perëndia me fuqin' e Fjalësë Tij ndë gjashtë dit[3]; edhe i pa që ishinë fort të mira.[4]

[3]). Të Bërëtë 1:1. Që përpara herësë Perëndia bëri qjellin' edhe dhenë. Hevrenjtë 11:3. Me anë të besësë kupëtojmë se jetët u ndërtuanë me fjalën e Perëndisë, kaqë që këto që ishinë nuk' u bënë: prej atyre punëravet që dukenë. Ps. 33:9. Ay tha, edhe u bënë: Ay urdhëroj edhe u ndërtuanë.

[4]). Të Bërëtë 1:31. Edhe Perëndia pa gjithë sa bëri: edhe na tek ishinë fort të mira: edhe u bë mbrëmje, edhe u bë mëngjes, dit' e gjashtë.

Pyet. 10. Si e krijoj Perëndia njerinë?

Përgj. Perëndia e krijoj njerinë burrë edhe grua pas të përgjajturit të Tij,[1] ndë dituri,[3] drejtëri edhe shënjtëri,[3] me fuqi përmbi krijesat.[4]

[1]). Të Bërëtë 1:27. Edhe Perëndia bëri njerinë pas të përngjajturit të Ti pas të përgjajturit e Perëndisë e bëri atë: mashkull e femërë i bëri ata.

[2]). Kol. 3:10. Edhe veshtë të rinë që të përtërihetë mbë të njohurinë pas shëmbëllesës' Ati që e ka kriuarë.

[3]). Ef. 4:24. Të vishni njerin' e ri, që është ndërtuarë pas Perëndisë me drejtëri e me shënjtërin' e së vërtetësë.

[4]). Të Bërëtë 1:28. Edhe Perëndia u tha atyre, zotëroni mbi pishqet të detit, edhe mbi shpesht të qiellit, edhe mbi ç'do gjë të gjallë që lëvis mbi dhet.

Pyet 11. Cilat janë punërat e providencës (parë-kujdesjes) së Perëndisë?

Përgj. Punërat e providencës së Perëndisë janë të përkujdesurit edhe të qeverisurit e gjithë krijesavet si edhe punëravet të tyre,[5] me shënjtëri,[6] me urtësi[7] edhe me fuqi.

[5]). Hevrejtë 1:3. Edhe duke mbajturë të gjitha me fjalën e fuqisë Ti. Nehemia 9:6. Ti je Jehova, edhe vetëm Tij; Tij bëre qellin, qellin e qiejvet, me tërë ushtërinë e tyre, dhenë edhe të gjitha gjërat që janë përmbi të, detet edhe të gjitha, sa janë ndër ato; edhe Tij përkujdesesh për të gjitha këto, edhe ushtëria e qiellit të falet Ty. Matt 10:30. Po juve edhe gjithë qimet' e kresë janë numuruarë.

[6]). Ps. 145:17. Zoti është i drejtë mbë gjithë udhët e Tia, edhe i mirë mbë gjithë punët e Tia.

[7]). Ps. 104:24. Sa u madhuanë punët e Tua, o Zot! të gjitha i bëre me dituri.

Pyet. 12. Ç'farë punë të-veçantë të providencës tregoj Perëndia përmbi njerinë ndë gjëndjen ndë të cilën e krijoj?

Përgj. Perëndia si e bëri njerinë bëri dhjatë të përjetëshme me atë që t'i bindetë më ç'do punë edhe e porositi të mos hajë nga druri i të njohurit së mirës' edhe së keqesë, duke thënë atij, se ndë shkeltë këtë porosi dotë vdesë.[1]

[1]). Gall. 3:12. Edhe nomi nuk'është prej besësë: po njeriu që i bën ato, dotë ronjë prej atyreve. Të Bërëtë 2:17. Nga ç'do dru të kopshtit të hash liruarë; po nga drur'i të njohurit së mirësë e së keqesë mos hash nga ay: sepse atë ditë që të hash nga ay dotë vdeç pa dyshim.

Pyet. 13. A qëndruan përindërit t'anë të parë të pafajmë sikundrë qenë kur i bëri Perëndia?

Përgj. Përindërit t'anë të parë, duke qënë të-liruarë në dashjen e tyre, ranë nga gjëndja që u-krijuan duke bërë faj kundrë Perëndisë.[2]

[2]). Rom. 5:12. Përandaj sikundrë prej një njeriu hyri faji ndë botët. Të Bërëtë 3:6. Edhe gruaja pa, se druri ishte i mirë mbë të grënë, edhe ishte i pëlqyerë ndë syt, edhe një dru i dë-shëruarshm që ep mënt: edhe ajo mori prej pemës' ati, edhe hëngri: edhe i dha edhe burit saj bashkë me veten'e saj, edhe ay hëngri.

Pyet. 14. Ç'do me thënë faj?

Përgj. Faj është ç'do gjë që shkel ose nukë mbush nomnë të Përëndisë[3]

[3]). Rom 4:15. Sepse atje ku s'ka nom, s'ka as të dalë jashtë nomit. Iak. 2:10. Sepse ay që të ruanjë gjithë nomnë e-dhe të fëjenjë mbë një punë është bërë fajtuar i të gjithave. Iak. 4:17. Kush di pra të bënjë mirë, e nukë bën është faj për atë. Ioan. 3:4. Kushdo që bën fajinë, bën edhe panomin: se-spe faji është panomia.

Pyet. 15. Ç'faj bënë përindërit t'anë të-parë që të bijen nga gjëndja që u krijuan?

Përgj. Faji që bënë përindërit t'anë të-parë që të bijen nga gjëndja që u krijuanë ishte të ngrënit e pemës së drurit, që i porositi Perëndia të mos hanë.[4]

[4]) Të Bërëtë 3: 12, 13 Edhe Adhami tha, Gruaja që më dhe të jetë bashkë me mua, ajo më dha nga druri, edhe hëngra. Edhe Zoti Perëndia i tha gruasë, Ç'është këjo që bëre? Edhe gruaja tha, Gjarpëri më gënjeu, edhe hëngra.

Pyet. 16. A ranë njerëzia në faj të parë të Adhamit?

Përgj. Po, ranë; sepse dhjata, që ishte bërë me Adhaminë, nukë ishte bërë vetëm për atë, po edhe për gjithë farën e atij;[1] përandaj ç'do njeri, që ka lindurë nga Adhami[2] është ndënë fajin që bëri Adhami.[3]

[1]). Të Bërëtë 1: 28 Edhe Perëndia i bekoj ata, edhe Perëndia u tha atyre, Shtohi e shumohi, e mbushni dhenë, edhe urdhëroni atë, edhe zotëroni mbi pishqet të detit, edhe mbi shpest të qellit, edhe mbi ç'do gjë të gjallë që lëvis mbi dhet.

[2]). Punët 17:26 Edhe bëri ç'do komp njerëzish prej një gjaku, që të rinë mbi gjithë faqen e dheut, edhe urdhëroj kohëratë që i ka vënë ndë taks që përpara, edhe sinoret e së ndënjurës' atyreve.

[3]). 1 Kor. 15:21,22 Sepse sikundrë vdekja erdhi nga njeriu, kështu edhe të ngjallurit prej së vdekurish erdhi nga njeriu. Sepse sikundrë të gjithë vdesënë mbë Adhaminë, kështu edhe të gjithë dotë marënë jetë mbë Krishtinë.

Pyet. 17. Ndë çfarë gjëndje e solli njerëzinë të rënit.

Përgj. Të-rënit e solli njerëzinë ndë një gjëndje faji edhe mjerimi.[4]

[1]). Rom. 5:12,13. Përandaj sikundrë prej një njeriu hyri faji ndë botët, edhe prej fajit hyri vdekja, edhe kështu shkoj vdekja ndëpër gjithë njerëzit, sepse të gjithë, fëjyenë Sepse gjer ndë kohë të nomit qe faji ndë botët: po për faj nuku numëronetë kur s'ka nom.

Pyet. 18. Ndë se qëndron faji i njeriut, që ka ardhurë me të fëjyerit të Adhamit?

Përgj. Faji i njerit që ka ardhurë me të fëjyerit' e Adhamit qëndron ndë të humburit e drejtërisë parë, ndë prishjet të naturës tërësisht, edhe i cili faj radhazi quhet faj'i parë, dhe prej të cilit mburojnë gjithë paudhëritë.[1]

[1]). Rom. 5:18,19. Sikundrë pra prej një faji u bë dënim mbë gjithë njerëzit, kështu edhe prej një drejtimi u bë mbë gjithë të dalënë të drejtë për jetë. Sepse sikundrë nga të pa dëgjuarat e një njeriu u bënë fajtorë të shumët kështu edhe nga të dëgjuarët e njërit dotë bënenë të drejtë të shumëtë. Ef. 2:1. Edhe u dha jetë juve që ishitë të vdekurë për kapërximin e porosivet e për fajet. Rom. 8:7,8. Sepse mendimi i mishit është' armiqësi te Perëndia: sepse nuku bindetë ndë nomt të Perëndisë, po as nuku munt.

Pyet. 19. Ç'është mjerimi i gjëndjes ndë të cilën ra njeriu?

Përgj. Tërë njerëzia me anën e të-rënit tyre humpnë shoqërinë me Perëndinë[2] edhe janë ndënë zëmërimin edhe mallkimin e Tij;[3] edhe kështu janë në rezik të trashëgojnë tërë mjerimet e kësaj jete: vdekjen edhe dhëmbjet e skëterës për gjithë jetën.[4]

[2]). Të Bërëtë 3:8,24. Edhe dëgjuanë zën' e Zotit Perëndisë tek po ecënte ndë kopsht mbë zëmërë herë: Edhe u fshenë Adhami edhe gruaja e ati prej faqes së Zotit Perëndisë, ndërmest të drurëvet kopshtit. Edhe dëboj Adhamnë: edhe ndë

kopsht të Edhemësë nga të lindurit' e djellit vuri Qeruvimëtë, edhe kordhën e flakëtë që sillej rotullë, që të ruanin' udhën' e drurit jetësë.

[3]). Ef. 2:3 Ndër ata edhe neve të gjithë u përzjem njëherë pas dëshërimevet mishit t'ënë, duke bërë dashurimn'e mishit edhe mendimevet: edhe ishim nga fisi djemt' e zëmëratësë, sikundrë, edhe të tjerë.

[4]) Rom. 6:23. Sepse paga e fajit është vdekje. Mark 9: 47,48. Edhe ndë të skandalistë syri yt, nxire: është më mirë për ty të hysh me një sy ndë mbretërit të Perëndisë, se duke pasurë dy sy të hidhesh ndë gjehenë të zjarit: atje ku krimb' i atyreve s'ka të mbaruarë, edhe zjari s'ka të shuarë.

Pyet. 20. A e la Perëndia tërë njerëzinë të humbasinë ndë gjëndjet të fajit edhe të mjerimit?

Përgj. Perëndia nga mirësia e Tij e-përjetëshme zgjodhi ca njerës për jetë të-pasosurë,[1] edhe hyri ndë një dhjatë hiri me ta, që t'i shpëtonjë nga qënja e fajit edhe e mjerimit edhe t'i sjellë ata mbë gjëndjet të shpëtimit me anë të një shpëtimtari.[2]

[1]). Ef. 1:4 Sikundrë na zgjodi me anë t'Ati përpara se të ngrihej bota, që të jemi shënjtorë edhe faqebardhë përpara Ati me anë të dashurisë.

[2]). Tit. 1:2. Për shpresën' e jetësë pasosurë, që ka zotuarë Perëndia që s'gënjen përpara motevet pasosurë. Tit. 3:7. Që të dalëmë të drejtë me hirin' e Ati, e të bënemi trashëgimtarë pas shpresësë jetësë pasosurë. Ioan. 17:6. Emërinë t'ënt u a dëfteva atyre njerëzvet që më dhe prej botësë. Të t' utë ishinë edhe m'i dhe, edhe ruajtnë fjalënë t'ënde.

Pyet. 21. Cili është Shpëtimtar' i të-zgjedhurvet të Perëndisë?

Përg. I vetëmi Shpëtimtar i të-zgjedhurvet të Perëndisë është Zoti Iisu Krisht,[3] i cili, duke qënë

Biri i-përjetëshmë i Perëndisë u bë njeri,[4] edhe kështu ishte edhe është Perëndi edhe njeri me dy natura të çquara, po gjithë ay vetë[5] një i-përjetëshmë.[6]

[3]). 1 Tim. 2:5. Sepse një është Perëndia, një ësht' edhe mestari i Perëndisë edhe i njerësvet, njeriu Iisu Krishti.

[4]). Ioan 1:14. Edhe Fjala u bë mish edhe ndënji ndër ne, edhe pamë lavdin e Ati, posi lavdi të-vetëm linduri prej Atit, plot me hir e me të vërtetë.

[5]). Rom. 9:5. Të cilëvet janë atëritë, edhe prej atyreve lindi Krishti pas mishit, i cili është përmbi të gjitha Perëndi i bekuarë për gjithë jetët. Amin. Kol. 2: 9. Sepse tek Ay ri gjithë të mbushurit' e Hierisë trupërisht.

[6]). Hëvrenjtë 13:8 Iisu-Krishti është Ay vetë dje edhe sot, edhe për gjithë jetët.

Pyet. 22. Si u bë njeri Iisu Krishti, duke qënë i Bir' i Perëndisë?

Përgj. Iisu-Krishti, i Bir'i Perëndisë, u bë njeri duke marë ndë vete një trup të vërtetë[1] edhe një shpirt të arësyeshmë,[2] duke u zënë me fuqinë e Frymës së Shënjtëruarë nbë bark të vërgjëreshës Maria, edhe u lint prej asaj,[3] i-pafajmë.[4]

[1]). Hevrejtë 2:14. Edhe sepse çunatë kanë marë bashkë mish edhe gjak, edhe Ay mori pjesë prej atyreve posi ata që të prishnjë me anë të vdekjesë atë që ka pushtetin' e vdekjes së domethënë djallinë.

[2]) Matt. 26:38. Atëhere u thot' atyre, Spirti im është i hidhëruarë gjer mbë vdekje; mbetuni këtu edhe rini sgjuarë bashkë me mua. Luka 2:52. Edhe Iisuj vinte mbarë ndë dituri e ndë moshë e ndë hir pranë Perëndisë e njerëzish.

[3]). Luka 1:31,35. Edhe na te dotë mbarsesh ndë bark, edhe dotë pjellç djalë, edhe dot'ja quanç emërin Iisu. Edhe ëngjëlli u-përgjeq e i tha, Frym' e Shënjtëruarë dotë vinjë mbi ty, edhe fuqi e të Lartit dotë të hiesonjë: përandaj edhe ajo foshnj' e shënjtëruarë që len prej teje, dotë quhetë Bir' Perëndie.

[4]). Hevr. 4:15. Sepse s'kemi një kryeprift që nukë munt t'i vinjë keq për dobësirat t'ona, po qe ngarë më të gjitha posi neve pa faj.

Pyet. 23. Ç punë mbaron Iisu-Krishti si Shpëtimtari ynë?

Përgj. Krishti, si shpëtimtari ynë mbaron punërat të një profiti,[5] të një prifti,[6] të një mbreti,[7] si në gjëndje të Tij të përunjurë, kështu, edhe në gjëndje të Tij të lartër.[7]

[5]) Punët 3:22. Moisiu u tha atërvet t'anë, Se Zoti Perëndia juaj dot'u ngrerë juve një profit nga vëllezërit t'uaj, posi mua: Ati i dëgjoni mbë të gjitha sa që t'u flasë juvë.

[6]). Hevr. 5:5,6. Kështu edhe Krishti nuku lavdoj vetëhen' e Tij të bënetë kryeprift, po Ay që i foli Ati, Biri im je Tij, unë sot të kam pjellë. Sikundrë edhe mbë tjetërë vënt thotë, Tij je prift për gjithë jetënë pas taksit Melqisedhekut.

[7]). Ps. 2:6. Po unë vura mbretnë t'im mbi Sionë, mbëmalt t'im të shënjtëruarë. Ioan 1:50. Nathanaili u-përgjeq e i thotë, Rabbi, Tij je i Bir' i Perëndisë, Tij je mbret'i Israilit.

Kyet. 24. Si mbaron Krishti punën e profitit?

Përgj. Krishti e mbaron punën e profitit dukena çfaqur me anë të fjalës[1] edhe të Frymës së Tij[2] dashurimin e Perëndisë për shpëtimin t'onë.

[1]). Ioan. 1:18. Asndonjë s'e ka parë kurë Perëndinë: veç i vetëm-linduri Bir, që është ndë gjittë Atit, Ay na e dëfteu. Hevr. 1:1,2. Perëndia si u foli një herë moti atërvet t'anë me anë të profitërvet shumë herësh edhe shumë mëndyrësh, na foli edhe neve mbë këto ditë të pastajme me anë të Birit të cilin e bëri trashëgimtarin e të gjithëve, që me anë t'Atij bëri edhe jetët.

[2]). Ioan 14: 26. Po Ngushullimtari, Frym' shënjtëruarë, që Ati dot a dërgonjë mb' emërit t'im, Ay dot'u mësonjë juve

të gjitha, edhe dot u bjerë (sjellë) juve ndër mënt gjithë sa u kam thënë juve. Ioan 16:13, Po kur të vinjë Ay, Frym' e Së vërtetësë dot' u heqnjë udhënë juve mbë gjithë të vërtetënë.

Pyet. 25. Si e mbaron Krishti punën e priftit?

Përgj. Krishti e mbaron punën e priftit me tëbërit një herë të vetës së Tij kurban për të kënaqyrë drejtërin' e Perëndisë,[3] edhe për të na pajtuarë me Atë.[4] duke qënë mesësi ynë për gjithënjë.[5]

[3]). Hevr. 9: 28. Kështu edhe Krishti një herë u pru kurban që të ngrerë fajet e të shumëvet. Rom. 3:26. Për të dëftyerë drejtërin' e Ati ndë këtë kohë, që të jetë Ay i-drejtë, edhe të nxjerë të drejtë atë që i beson Iisujt. Rom. 10:4. Sepse të mbaruarit' e nomit është Krishti për drejtëri të cilido që mbeson.

[4]). Hevr. 2:17. Përandaj duhej t'u ngjante vëllezërvet mbë të gjitha, që të bëhej kryeprift i-dhëmburë edhe besëtar mbë punërat të Perëndisë, që të qëronjë fajet e llauzit (kombit).

[5]). Hevr. 7:25. Edhe përandaj munt t'i shpëtonjë fare ata që afronenë pranë Perëndisë me anë t' Atij, sepse ron përherë që të lajmësonjë për ata.

Pyet. 26. Si e mbaron Krishti punën e mbretit?

Përgj. Krishti e mbaron punën e mbretit, duke na paturë ndënë pushtet të Tij,[1] duke na mprojturë edhe qeverisurë, duke ndaluarë edhe duke mundurë tërë armiqt' e Tij edhe t'anët.

[1]). Ps. 110:3. Kombi yt dotë jetë i-gatishim ndë ditët të fuqisë s'ate.

[2]). Punët 2:36. Let' a dijë pra fort mirë gjithë shtëpia e Israilit, se këtë Iisunë që ju e kryqëzuatë, Perëndia e bëri Zot edhe Krisht. Punët 18:9,10. Edhe Zoti i tha Pavlit natënë ndë ëndërë, Mos u frikëso, po folë, edhe mos pusho: sepse unë jam bashkë me ty, edhe as ndonjë nukë dotë vërë dorë mbi ty, që të të bënjë keq: sepse kam shumë njerës ndë këtë qytet.

Pyet. 27. Mbë se qëndron të përunjurit e Iisu Krishtit?

Përgj. Të përunjurit e Iisu Krishtit qëndron në lindje të Tij, e cila, si pas nomit,[3] ngjau më një mënyrë shumë të përunjurë.[4] Përsëri, të përunjurit e Iisu Krishtit qëndron ndë të pësuarit e mjerimevet të kësaj jete[5] edhe ndë zëmërim të Perëndisë,[6] edhe në të mallëkuarën vdekje mbë kryqt[7] duke u varuarë edhe duke ndenjurë ndënë fuqinë e vdekjes për pak kohë.[8]

[3]). Gal. 4:4. Po kur erdhi të mbushurit e kohësë, Perëndia dërgoj të Birinë, që lindi prej gruasë edhe që qe ndënë nom.

[4]). Luka. 2:7. Edhe polli bir' e saj të-paralindurinë, edhe e mbështolli ndë shpargesë, edhe e vuri ndë grasht; sepse nukë kishinë vënt atje ku kishinë rënë. Fil. 2:7. Po zbrazi veten' e Tij edhe mori formë shërbëtori e u bë posi njerëzit mbë të përngjajturë.

[5]). Isaia 53:3. Zënë për asgjë i hedhurë tej nga njerëzitë: njeri me shtrëngime, edhe i provuarë nga sëmundë jete: edhe posi njeri që kthejnë faqenë prej Atij, nuku u zu për gjë edhe e kujtuam Atë për asgjë.

[6]). Matt. 27:46. Edhe mbë të nëntën orë Iisuj bërtiti me zë të math, duke thënë, Illi, Illi, llama sabahthani! që do me thënë, Perëndia im, Perëndia im, përse hoqe dorë prej meje?

[7]). Gal. 3: 13. Krishti na çpërbleu nga mallëkim' i nomit, sepse u bë mallëkim për ne: sepse është shkruarë, I mallëkuarë është cilido që varetë mbi drut. Fil. 2:8. Edhe u gjënt posi njeri ndë fytyrë: unji veten'e Tij, e ubë i dëgjuarshim gjer mbë vdekje edhe vdekje kryqi.

[8]). 1 Kor. 15:3,4. Sepse u dhashë juve më përpara atë që mora edhe unë, se Krishti vdiq për fajet t'ona, pas shkronjavet edhe se u kall ndë vart, edhe se u ngjall të tretënë ditë pas shkronjavet.

Pyet. 28. Mbë se qëndron lartësia e Krishtit?

Përgj. Lartësia e Krishtit qëndron ndë të ngjallurit e Tij prej së vdekurish të tretën ditë,[1] ndë tënaltësuarit e Tij ndë qiell, ndë të ndenjurit e Tij mbë të-djathtë të Atit,[2] edhe mbë të ardhurit e Tij përsëri për të qjykuarë botën ndë ditën e pastajme.[3]

[1]. 1 Kor. 15:4. Ay u-ngjall të tretënë ditë.

[2]). Ef. 1.20. E ngjalli prej së vdekurish: edhe e vuri të rijë mbë të djathtët të Tij mbë qiellorët.

[3]). Punët 17:31. Sepse vuri një ditë mbë të cilënë dotë gjykonjë botënë me drejtëri me anë të një njeriu që e ka urdhëruarë, edhe për këtë dha besë mbë të gjithë, kur e ngjalli prej së vdekurish.

Pyet. 29. Si bëhemi pjesëtarë të çpërblimit që u-bë me anë të Krishtit?

Përgj. Na bëhemi pjesëtarë të çpërblimit të Krishtit me anë të fuqisë të Frymësë së Shënjtëruarë,[4] e cila vepëron mbë ne,[5] që të fitojmë këtë çpërblim.

[4]). Tit 3:5,6. Pas përdëllimit Tij na shpëtoj prej së larësë të lindurit përsëri, edhe prej të përtërijturit Frymësë Shënjtëruarë qëderdhi mbi ne me dorë të hapëtë, me anë të Iisu-Krishtit Spëtimtarit t'onë.

[5]. Ioan 1:12. Edhe sa e pritnë atyre u-dha pushtet të bënenë bij Perëndie, atyreve që besonjënë mbë emërit t' Atij. Ioan 3:5,6. Iisuj u-përgjeq, Me të vërtetë metë vërtet po të them, ndë mos linttë njeri prej uji e prej Frymësë, s'munt të hynjë ndë mbretëri të Perëndisë. Ç'është lindurë prej mishit, është mish: çësh- të lindurë prej Frymësë, është frymë.

Pyet. 30. Si punon Fryma e Shënjtëruarë ndër ne që të marim çpërblimin që u-bë me anë të Krishtit?

Përgj. Fryma e Shënjtëruarë mbjell besë brënda ndë ne që të na heqë të presim çpërblimin' te Iisu-

Krishtit, edhe me anën të asaj na lith me Iisu Krishtin me të thirurit t'onë të vepëruarshim.[1]

([1]. Ef. 4: 15, 16. Të ritemi tek Ay mbë të gjitha, i cili është kryetë do me thënë Krishti, prej Atij gjithë trupi përmbledhurë bashkë e lidhurë bashkë me ç'do të pushtuarë të atyre çopavet që punojnë bashkë, pas vepërimit me masë të gjithësecilës' anë, bën të riturit' e trupit, për të ndërtuarit' e tij me dashuri. Gal. 2: 20. U-kruqëzuashë bashkë me Krishtinë: edhe unë më s'ronj, po Krishti ron tek uuë: edhe ajo që ronj unë ndashti ndë misht, ronj ndë besë të birit Perëndisë, i cili më deshi, edhe dha ndër duar vethen' e Tij për mua.

Pyet. 31. Ç' është të thëriturit e vepëruarshimë?

Përgj. Të-thëriturit e vepëruarshmë është puna e Frymës Perëndisë, që na bint për fajin edhe për mjerimin t' onë, duke na ndrituarë mëndjet ndë të njohurit e Krishtit edhe dyke na përtëriturë vojat t'ona na nangas e na bën që të pushtojmë Iisu-Kristinë, i-cili na ep liruarë në Ungjill.[2]

([2]). 2 Thes (2). 13. Se Perëndia u sgjodhi juve që përpara herësë për shpëtim me shënjtërimin' e Frymësë, edhe me besën' e së vërtetësë. Punët 2: 37. Edhe si dëgjuanë këto u-thyenë zëmërat' e atyre, e i thonë Pietrit edhe apostojvet tjerë, Ç'të bëjmë, o bura vëllezër? Punët 26: 18. T'u hapç sytë atyre, që të kthenenë nga erësira mbë dritët, edhe nga pushtet' i Satanajt te Perëndia, që të marënë ndjesë fajesh, edhe pjesë ndërmest të shënjtuarëvet, me anë të besësë që është mbë mua. Ezeq. 36: 26, 27. Edhe një zemërë të re dotë të ap ty, edhe një frymë të re dotë vë ndë ty; edhe dotë nxjer zemërën' e gurtë prej mishit t'ënt edhe dotë të ap një zemër prej mishi. Edhe dotë vë ndë ty Frymën t'ime, edhe dotë të bënj ty të ecësh në vendimet e mija, edhe tij dotë ruash urdhërimet e mija edhe dot' i mbushësh ato. Fil 2: 13. Sepse Perëndia është Ay që vepëron ndër ju edhe të dashurit' edhe të vepëruarëtë, pas të pëlqyerit e tij.

[2]) Ioan 6:37:44,45. Gjithë ç'më ep Ati, dotë vinjë tek unë: edhe atë që të vinjë tek unë nukë dot' a nxjer jashtë. As ndonjë s'munt të vinjë tek unë, ndë mos e heqtë Ati që më ka dërguarë: edhe unë dot' a ngjall ndë ditë të pastajme. Është shkruarë ndë profitërit. Edhe gjithë dotë jenë të mësuarë nga Perëndia. Kushdo pra që ka dërgjuarë prej Atit edhe është mësuarë, vjen tek unë.

Pyet. 32. Ç'fitime kanë ndë këtë jetë ata që janë thirurë me të vërtet?

Përgj. Ata që janë me të vërtet të-thriturë ndë këtë jetë fitojnë të-dalët të drejtë,[1] birërinë,[2] e shënjtërinë, edhe disa të tjera fitime, të-cilatë ndë këtë jetë shoqëronjënë fitimet që më sipër ose mburojnë nga ato.[3]

[1]). Rom. 8:30. Edhe sa thiri i nxori të drejtë.

[2]). Ef. 1:5 Na urdhëroj që përpara për birëri mbë veten e Tij me anë të Iisu Krishtit, pas së pëlqyerësë dashurisë Tij.

[3]). Edhe ju jeni nga ay mbë Iisu Krishtinë, i cili u bë mbë ne dituri nga Perëndia, drejtëri edhe shënjtërim edhe çpërblim.

Pyet. 33. Ç'është të dalit të-drejtë?

Përgj. Të dalit të drejtë është një vepërim i hirit të-liruarë të Perëndisë, me anën të të cilit ay na fal tërë fajet t'ona,[4] edhe na pret si të-drejtë përpara syvet Tij,[5] vetëm me anë të drejtërisë të Krishtit, që nëmërohet t'ona,[6] edhe na e presim vetëm me anë të besës.[7]

[4]). Ef. 1:7. Që prej Atij kemi të çpërblyeritë me anë të gjakut Atij, ndjesën e fajevet, pas pasjesë hirit Atij.

[5]). 2 Kor (5) 21 Sepse Perëndia bëri fajtuar për ne Atë që s'njohu faj, që të bënemi drejtëria e Perëndisë prej Atij. Rom 3: 4 Po dalënë të drejtë me hirin' e Atij që fal me anë të çpërblimit që është mbë Iisu Krishtinë

[6]). Rom. 4:6. Sikundrë edhe Dhavidhi thotë të lumëzuarët' e Atij njeriu, të cilit Perëndia i numëron drejtërinë pa punëra. Rom 5:18 Kështu edhe prej një drejtërimi u-bë mbë gjithë të dalinë të drejtë për jetë.

[7]). Gal. 2:16 Dyke diturë se s'del i drejtë njeri nga punërat' e nomit, veç me anë të besësë Iisu Krishtit, edhe neve i besuam Iisu Krishtit, që të dalënë të drejtë prej besësë Krishtit, e jo prej punëravet nomit: sepse asndonjë njeri s'ka për të dalë i drejtë nga punërat' e nomit.

Pyet. 34. Ç'është birëria?

Përgj. Birëria është një vepërim i hirit të liruarë të Perëndisë,[1] me anën e të-cilit pritemi ndë numurit edhe kemi të-plottë të-drejtë mbë tërë dhurëtitë të bijvet të Perëndisë.[2]

[1]). I Ioan· 3:1. Shihni ç'farë dashuri na ka dhënë Ati, që të quhemi djemt' e Perëndisë.

[2]). Joan 1:1,2. Edhe sa e pritnë, u dha pushtet të bënenë bij Perëndie, atyreve që bësojnë mb' emërit të Atij. Rom. 8:17. Edhe ndë qofshim bij, jemi edhe trashëgimtarët: trashëgimtarët' e Perëndisë, edhe trashëgimtarë bashkë me Krishtinë.

Pyet. 35. Ç'është shenjtërimi?

Përgj. Shenjtërimi është një vepërim i hirit të-liruarë të Perëndisë,[3] me anën të-cilit jemi tëpërturë përgjithësisht si njerës, jemi bërë si pas shëmbëllimit të Perëndisë,[4] edhe forcuarë më tepër e më tepër të jemi të vdekur përpara fajit edhe të rojmë ndë drejtëri.[5]

[3]. 1 Pet. 1:2. Të sgjedhuritë pas të paranjohurësë Perëndisë Atit, me anë të shënjtërimit Frymësë, për dëgjim e për të përskaturë të gjakut Iisu Krishtit.

[4]). Ef. 4:24. E të vishni njerin e ri, që është ndërtuarë pas Perëndisë me drejtëri e me shënjtërim e së vërtetësë.

[5]). Rom. 6:6 Se i vjetëri njeriu ynë ukryqëzua basnkë, që të prishetë trupi i fajit, që të mos i shërbejmë më fajit.

Pyet. 36. Cilat janë të-mirat, që-ndë këtë jetë-shoqërojnë ose mburojne nga të dalit të drejtë, nga birëria, edhe nga shënjtërimi?

Përgj. Të mirat, të cilat ndë këtë jetë shoqërojnë ose mburojnë nga të dalit të drejtë, nga birëria edhe nga shënjtërimi janë: siguria e dashurisë Perëndisë, pajtimi i ndërgjegjes, gëzimi ndë Frumën e Shënjtëruarë,[1] të-shtuarit e hirit,[2] edhe të qëndruarit ndë këto gjer ndë funt.[3]

[1]). Rom. 5:1,2,5. Si duallmë pra të drejtë prej besësë, kemi paqtim te Perëndia me anë të Zotit t'ënë Iisu Krishtit, prej të cilit kemi edhe të hyrëtë me besënë ndë këtë hir që qëndrojmë mb' Atë edhe mburemi mbë shpesën e lavdisë Perëndisë. Edhe shpresa nuku turpëron, sepse dashuria e Perëndisë është derdhurë ndë zëmërat t'ona me anë të Frymësë Shënjtëruarë që na është dhënë. Rom. 14:17. Sepse mbretëria e Perëndisë nuk'është të ngrën' a të pirë, po drejtëri e paqtim e gëzim ndë Frymë të Shënjtëruarë.

[2]). Ioan 1:16 Edhe nga të mbushurit' e Ati neve të gjithë muarmë edhe hir ndë vënt hiri.

[3]). Fil. 1:6. Sepse më është mbushurë mëndja për këtë se Ay që zuri të bënjë punë të mirë ndër ju, dot'a mbaronje gjer ndë ditë të Iisu Krrishtit. 1 Pet. 1:5. Që me fuqin' e Perëudisë ruhemi me anë të besësë, për shpëtim të gatishmë të sbulonetë ndë kohë të pastajme.

Pyet. 37. Ç' te mira marin besëtarët nga Krishti pas vdekjes?

Përgj. Shpirtrat e besëtarëvet pas vdekjes bëhen të-sosura ndë shënjtëri,[4] edhe përnjëherë hyjnë ndë lavdi;[5] edhe trupat e tyre dyke me qënë bashkuarë me Krishtinë,[6] prëhen ndë vart gjer ndë të ngja llurit prej së vdekurish[7].

[4]). Zbul. 14:13. Edhe dëgjova një zë nga qielli që më thoshte, Shkruaj, Lum ata të vdekurë, që vdesënë mbë Zotinë që tashi. Po, thotë Fryma, që të prehenë nga mëndiet' e tyre: edhe punërat' e atyreve u venë prapa atyreve. Zbul 19: 8. Edhe u dha asaj që të vishetë me vishnjë të pastrë e të ndriturë: sepse vishnjeja është drejtëria e shënjtorëvet.

[5]). Luk. 23:43. Edhe Iisuj i tha Me të vërtetë po të them Sot dotë jesh bashkë me mua ndë paradhis. Punët 7:55,59. Po ay që ishte plot me Frymë të Shënjtëruarë, shtyri sytë ndë qiell, e pa lavdin' e Perëndisë edhe Iisunë ndenjurë prej së djathtësë Perëndisë. Edhe i shtininë me gurë Stefanit, që lutej e thoshte, o Zot Iisu, prit shpirtinë t'im Fil. 1:23. Sepse shtrëngonem prej së dyjash, dëshërimin' e kam për të ikurë, edhe të jem bashkë me Krishtinë: sepse është shumë më mirë. 2 Kor 5:8. Përandaj kemi zëmërë dhe na pëlqen më tepërë të jemi lark nga trupi, e të jemi afërë Zotit.

[6]). 1 Thes 4:14. Kështu edhe Perëndia dot' i bjerë bashkë me Atë ata që kanë fjeturë me anë të Iisujt.

[7]. Ioan 5:28. Se vjen një orë që ndë atë gjithë ata që janë ndëpër varet dotë dëgjojnë zërin' e Atij.

Pyet. 38. Ç'të mira marin besëtarët nga Krishti ndë të-ngjallurit prej së vdekurish?

Përgj. Ndë të ngjallurit prej së vdekurish besëtarët duke u-ngriturë ndë lavdi,[1] do të njihen çfaqurë, dotë lëshohen ndë ditën e gjyqit,[2] edhe dotë bëhen të sosurë në lumëri, ndë gëzim të plottë të Perëndisë për gjithë jetënë.[3]

[1]). Kor. 15:43. Mbilletë e panderçime e ngrihetë ndë lavdi.

[2]). Matt. 10:32. Kushdo pra që të më rëfenjë përpara njerësvet edhe unë dot'a rëfenj atë përpara t'im Eti që është ndë qiejt Matt. 25:34. Atëhere mbret' dot'u thotë atyre që rinë mb' anë të së djathtësë Tij. Ejani të bekuarët' e t'im-Eti, trashëgoni mbretërinë që është bërë gati për ju që kur se është ngrehurë bota.

[3]). Psal. 16:11. Gëzim i plottë është përpara faqesë s'ate: ndë të djathtët t'ënde është gas kurdo.

Pyet. 39. Cila është detyra, që kërkon Perëndia prej njerësvet?

Përgj. Detyra që kërkon Perëndia prej njerëzvet është t'i bindemi vojësë Tij të çfaqurë.[4]

[4]). Mik. 6:8 Ay të tregoj ty, O njeri, ç'është mirë; edhe ç' kërkon Zoti prej teje, të punosh me drejtëri, të duash përdëllimin, dhe të ecësh i-përunjur me Perëndinë. Luk. 10:28. Edhe ay i tha, u përgjegje drejt: bëj këtë edhe dotë ronç.

Pyet. 40 Ç'nom i çfaqi Perëndia, të parën herë njeriut për të bindurit e tij.

Përgj. Nomi që i çfaqi Perëndia njeriut të parën herë për të bindurit e tij është nomi morall.[5]

[5]). Rom. 2:14-15. Sepse kur gjëntarëtë që s'kanë nom, punojnë punët' e nomit pas fisit, këta ndonëse s'kanë nom, janë vetë nom në veten të tyre: të cilëtë dëftejnë punën e nomit shkruarë ndë zëmërat të tyre, sepse ndërgjegja e atyreve martiris bashkë me ata, edhe mendimetë ndërmest atyreve përflasënë a apënë fjalë njëri me tjatrinë.

Pyej. 41. Ku është shkruar shkurtazi nomi morall?

Përgj. Nomi morall është shkruarë shkurtazi ndë të dhjetat porosi.[1]

[1]) Nom' i Dytë 10:4. Edhe shkroj mbi rasat, pas shkonjësë parë, të dhjetë fjalëtë që u foli juve Zoti ndë malt, nga mezi i zjarit, ditët të përmbledhjesë: edhe Zoti m'i dha ato: Matt.19:17. Po ndë do të hynç në jetët, ruaj porositë.

Pyet. 42. Ç'është të përmbledhurit e të dhjetëvet porosi?

Përg. Të përmledurit e të dhjetëvet porosi është, të duash Zotin Perëndinë t'ënt me gjithë zemërën t' ënde, edhe me gjithë shpirtin t'ënt, edhe me gjithë mëndjen t'ënde; edhe të afërmin t'ënt posi veten t'ënde.[2]

[2]). Matt. 22:37,40. Edhe Iisuj i tha ati, Të duash Zotinë Perëndinë t'ënt me gjithë zemërën t'ënde, edhe me gjithë shpirtinë t'ënt, edho me gjithë mëndjenë t'ënde. Këjo është porosi e parë edhe e madhe. Edhe e dyta që është sinjënjë me atë është Të duash të afërminë t'ënt posi veten t'ënde. Gjithë nomi edhe profitëritë varenë mbë këto dy porosia.

Pyet. 43. Cila është parathënlja e të dhjetëvet porosi?

Përgj. Parathënja e të dhjetëvet porosi është këjo: Unë jam Zoti Perëndia yt që të kam nxjerë nga dheu i Egjyptësë, nga shtëpia e shërbesësë[3].

[3]). Të Dalëtë 20:2. Unë jam Zoti Perëndia yt. që të kam nxjerë nga dheu i Egjyptësë, nga shtëpia e shërbesësë.

Pyet. 44. Ç'na mëson parathënjja e të dhjetëvet porosi?

Përgj. Parathënja e të dhjetëvet porosi na mëson se me qënë që Perëndia është Zoti edhe Perëndia ynë edhe çpërblimtari ynë, përandaj kemi detyrë t'i mbajmë të-tëra porosit e Tija.[4]

[4]). Nom' i Dytë 11:1. Duaj pra Zonë Perëndinë t'ënt edhe ruaj të ruajturat' e Atij, e urdhërimet e Atij, e gjyqet e Atij, e porosit e Atij, gjithë dit. 1 Pet. 1:17,19. Edhe ndë quajçi Atë atë që gykon pa mbajturë anë pas punësë gjithësecilit, shkoni kohënë me frikë mbë këtë dhe të huajë që rini: duke diturë se nuk' u çpërblyetë me gjë që prishetë si me argjent a me ar, nga ajo e kota jeta juaj që u kanë lënë juve atëritë, po me gjakun e pa-çmuarë të Krishtit, posi qengjit papallavi e pa të shgryerë.

Pyet. 45. Cila është porosia e parë?

Përgj. Porosi e parë është: Mos kesh të tjerë Perëndira veç meje.[1]

[1]). Të Dalëtë 20:3. Mos kesh të tjerë Perëndira veç meje.

Pyet. 46. Ç'kërkon porosia e-parë?

Përgj. Porosi e-parë kërkon që të dijmë[2] edhe të vërtetojmë se vetëm një Perëndi i vërtetë është: Perëndia ynë,[3] edhe përandaj t'a adhurojmë edhe t'a lavdurojmë.[4]

[2]). 1. Kron. 28:9 Dhe ti, biri im Solomon, njih Perëndinë të prinderit t'ënt, dhë sherbeji Atij me gjithë zëmërë edhe me mirë dashje.

[3]). Nom' i Dytë. 26:17. Ke zgjëdhurë Zonë sot të jetë Perëndia yt, edhe të ecënsh mb' udhet t' Atij, e të ruash urdhërimet' e Atij, e porosit' e Atij, e gjyqet e Atij, edhe t'i dëgjosh zënë Atij.

[4]). Ps. 95:6—7. Ejani, letë falemi e let'i biemë ndër këmbë: letë biemë ndë gjunjë përpara Zotit, që na krijoj. Se ay është Perëndia ynë: edhe ne jemi llauzi i kullotësë Atij, edhe dhënt' e dorësë Atij. Matt. 4:10. Sepse është shkruarë, Zotit Perëndisë t' ënt dot' i falesh, edhe vetëm Atij dot'i lutesh.

Pyet. 47. Ç'ndalon porosia e parë?

Përgj. Porosia e-parë ndalon të-mohuarit,[1] të-mosadhuruarit edhe të-moslavduruarit të Perëndisë së-vërtetë si Perëndi,[2] edhe Perëndia ynë,[3] edhe të-dhënit e adhurimit edhe lavdimit të Perëndisë së-vërtetë një t'jatri, edhe i detyrohet vetëm Atij.[4]

[1]). Ps. 14:1. Tha i mari ndë zëmërë të tij, s'ka Perëndi.

[2]). Rom. 1:20—21. Që të mos mundin ata t' apënë fjalë. Sepse ndonëse nlohnë Perëndinë, nuk' e lavduanë si Perëndi.

[3]). Po llauzi im nukë ndëgjoj zënë t'im, edhe Israili s'vuri re.

[4]). Rom. 1:25. Të cilëtë ndruanë të vërtetën e Përëndisë me gënjeshtrënë edhe ndëruan' e lutnë ndërtesënë më tepërë se atë që e ndërtoj, i-cili është i bekuarë për gjithë jetët. Amin.

Pyet. 48. Ç'na mëson veçanërisht fjalët *përveç meje*, të porosisë së parë?

Përgj. Këtë fjalë, *përveç meje*, të porosisë së parë na mësojnë se Perëndia, i cili i sheh të gjitha, vëre edhe i vjen shumë rëndë për fajin që bëjmë dyke pasurë një tjatër Perëndi.[5]

[5]). Ps. 139:1—3. O Zot, më provove, edhe më njeh. Ti njeh të ndënjurit t'im, edhe të ngriturit t'im: ti kupëton mendimet'e mi që së largu. Vëshgon të ecuritë t'im edhe të dergjuritë t'im, edhe njeh gjithë udhët'e mia. Nom'i Dytë 30:17,18. Po ndë u ktheftë zemëra jote, e të mos bindesh, po të humbaç udhënë, edhe t'u falesh perëndirave të tjerë, e t'i luç, unë po u ap juve zë sot, se dotë shuhi pa dyshim.

Pyet. 49. Cila është porosia e-dytë?

Përgj. Porosia e dytë është, Mos bësh për veten t'ënde idhullë as të shembellyerë ndonjë gjë që është lart ndë qiell, a që është poshtë ndë dhet, a që është nder ujërat përposh dheut; mos u falesh as t'i luç: sepse unë Zoti Perëndia yt jam Perëndi zilitar, që shpaguanj fajet e atërvet mbi djemt, gjer mbë të tretin edhe të katrëtin brez atyreve që më kanë mëri; edhe bënj përdëllim mbë mijëra brezash atyreve, që më duanë edhe ruajnë urdhërimet' e mija.[1]

[1]). Të Dalëte 20:4—6. Mos bësh për veten t'ënde idhullë as të shëmbëllyerë ndonjë gjë që është lart ndë qiell, a që është poshtë ndë dhet, a që është ndë ujërat përposh dheut; mos u falesh as t'i luç; sepse unë Zoti Perëndia yt jam Perë-

ndi zilitar, që shpaguanj fajet e atërvet mbi djemt, gjer më të tretin e të katërtin bres atyreve që më kanë mëri; edhe bënj përdëllim mbë mijëra brezash atyreve, që më duanë edhe ruajnë urdhërimet' e mija.

Pyet. 50. Ç'kërkon porosia e-dytë?

Përgj. Porosia e dytë kërkon të priturit, të ruajturit edhe të mbajturit kthjellëtë edhe fare të-paprishurë ç'do adhurim fetar edhe të tëra urdhërimet sikundrë i ka ndarë Perëndia në Fjalën e Tij të Shënjtëruarë.[2]

[2]). Nom' i Dytë 12:37. Gjithë ç'u urdhëronj unë juve, këtë vështroni të bëni; s'ke për të shtuarë nd' atë, as ke për të hequrë nga ajo. Matt. 28:20. Edhe i mësoni ata të ruajnë gjithë sa u kam porositur juve.

Pyet. 51. Ç'ndalon porosia e dytë.

Përgj. Porosia e dytë ndalon të adhuruarit të Perëndisë më të-përgjajturε,[3] ose më një tjatër mënyrë që nuku eshtë ndarë ndë Fjalën e Tij.[4]

[3]). Rom. 1:22—23. Dyke thënë se janë të mënçim, u maruanë. Edhe ndruanë lavdin' e të pavdierit Perëndi me shëmbëllesë ikone njeriu që vdiretë, e shpesësh, e stësësh katrëkëm bëse, e shtërpinjsh.

[4]). Kol. 2:18. Asndonjë le të mos u marë juve bravurënë me të shtyrë urtësi, edhe me të lutur'ëngjëjsh duke hyrë mb'ato punë që s'ka parë, dyke fryturë veten kot nga mëndja e mishit tij.

Pyetj. 52. Përse jemi urdhëruarë të ruajmë këtë porosi?

Përgj. Këtë porosi jemi urdhëruarë t'a ruajmë, sepse Perëndia ka pushtet mbi ne, edhe ne jemi të tijtë[1]; edhe Ay është zilitar për lavdin' e Tij.[2]

[1]). Ps. 45:11. Se Ay është yt Zot: edhe adhuro Atë. Ps. 100:3 Dini se Zoti është Perëndia: Ay na bëri edhe ne jemi të tijtë: ne jemi komb' i Atij, edhe dhënt' e kullotësë Atij.

[2]). Të Dalëtë 34:14. Sepse s'ke për të luturë tjetër Perëndi: sepse Ay Zoti, që e ka emërin Zilitar, është Perëndi zilitar 1 Kor. 10:22. Apo dot' i shtiemë zilinë Zotit; mos jemi më të fortë se Ay.

Pyetj. 53. Cila është porosi e tretë?

Përgj. Porosia e tretë është, Mos març emërin' e Zotit Perëndisë t' ënt mbë të kotë; sepse Zoti nuku dotë nxjerë pa faj atë që mer emërin' e Atij mbë të kotë.[3]

[3]). Të dalëtë 20:7. Mos març emërin' e Zotit Perëndisë t'ënt mbë të kotë; sepse Zoti nukë dotë nxjerë pa faj atë që mer emërin' e Atij mbë të kotë.

Pyet. 54. Ç'kërkon porosia e tretë?

Përgj. Porosia e tretë kerkon t'i përndorim emërat, titllat, çfarjet,[1] urdhërimet,[2] Fjalën e-Shenjtëruarë,[3] e-dhe punërat e Perëndisë[4] me shënjtërim edhe me nder

[1]). Ps. 29: 2. Epni Zotit lavdin' e emrit Atij: adhuroni. Zbul. 15:3,4.Të mëdha edhe të çuditëshme janë punët e tua, o Zot Perëndi Gjithëpushtetës: të drejta edhe të vërteta janë udhët e tua, o mbret' i shënjtorëvet. Cili nukë dotë ketë frikë ty, o Zot, edhe nukë dotë lavdonjë emërin t'ënt?

[2]). Ekl. 5: 1. Ruaj këmben t'ënde, kur vete në shtëpi të Perëndisë dhe afroju më tepër për të dëgjuar, se sa për të sjellë dhurëtitë të të marëvet; sepse këta nuku kujtojnë se bëjnë keq.

[3]). Ps. 138:2. Dotë adhuronj ndë tempullin t'ënt të shenjtëruarinë: edhe dotë lavduronj emërin t'ënt, për përdëllimin t'ënt edhe për të vërtetënë t'ende se madhërove fjalënë tënde më tepër se sa të pat dalë emëri.

[4]). Ps. 104:24 Sa u madhuanë punët' e tua, o Zot! të gjitha i bëre me dituri.

Pyetj. 55. Ç' ndalon porosia e tretë?

Përgj. Porosia e-tretë ndalon të çnderuarit ose të-përndorurit keq të ndonjë gjëje me anë të së-cilës Perëndia dëften veten e Tij.[1]

[1]). Lev. 19:12. Dhe të mos bëni be më të shtrëmbër mbë emërin T'im, edhe të mos çderoni emërin e Perëndisë t'ënt: Unë jam Zoti: Matt. 5:34,35. Të mos bëni be fare: as për qellinë sepse është fron' i Perëndisë; as për dhenë, sepse është vënd, që vë këmbëm' e Tija: as për Jerusaliminë, sepse është qytet' i mbretit maâ.

Pyet. 56. Ç'kanë për të pësuarë ata që shkelin porosin e tretë?

Përgj. Ata që shkelin porosin' e tretë, sindekur meretë vesh nga porosia vetë, ndonëse munt të shpëtojnë nga gjyq' i njerësvet, Perëndia do të mos i lerë të shpëtojnë nga gjyq' i vërtetë, edhe nga mundimi ndë ditë të pastajme.[2]

[2]). Nom' i Dytë 28:59. Atë-here Zoti dotë bënjë plagët' e tua të frikçime, edhe piagët e farës s'ate të mbëdha e të pa pushuara edhe smundje të këqia e të papushuara.

Pyet. 57. Cila është porosia e katërtë.

Përgj. Porosia e katërtë është, kujto ditën' e Sabbatësë që t'a shëntërosh atë. Gjashtë dit puno dhe bej gjithë punët' e tua: po e shtata ditë eshtë Sabbat e Zotit Perëndisë t'ant nd' atë dit mos bësh as ndonjë punë, as tij, as yt bir, as jot bijë, as shërbetori yt, as shërbëtoreja jote, as bagëtia jote, as i huaji yt, që është përbrenda dyervet tua; sepse ndë gjashtë dit Zoti bëri qiellin edhe dhenë, detin, edhe gjithë sa janë n'ato, edhe të shtatënë dit pnshoj.[3]

[3]). Të Dalëtë 20:8—11. Kujto ditën'e Sabbatësë që t'a shentërosh atë. Gjashtë dit puno edhe bëj gjithë punët' tua: po e

shtata ditë është Sabbat'e Zotit Perëndisë tënt: nd'atë dit mos bësh as ndonjë punë, as tij, as yt bir, as jot bijë, as shërbëtori yt, as shërbëtorja jote, as bagëtija jote, as i huaji yt, që është përbrënda dyervet tua; sepse ndë gjashtë dit Zoti bëri qiellin edhe dhenë, detinë, edhe gjithë sa janë n'ato, edhe të shtatënë ditë pushoj.

Pyet. 58. Ç'kërkon porosia e katërtë?

Përgj. Porosia e katërtë kërkon të mbajturit me shënjtërim për Perëndinë ato kohëra që i ka ndarë Perndia ndë Fjalën e Tij; veçanërisht një ditë të tërë nga të shtatat, si Sabbatë të Shënjtëruarë, për veten' e Tij.[4]

[4]). Lev. 19:30. Sabatat e mija t'i mbani dhe shënitëroren t'ime t'a nderoni: Unë jam Jehova. Nom' i Dytë 5:12. Ruaj ditën' e Sabbatësë, për të shenjtëruar atë: sikundrë të urdhëroj Zoti Perëndia yt.

Pyet. 59. Cilën ditë nga të shtatat ndau Perëndja, që të jetë Sabbata e përjavëshme?

Përgj. Që më të-nisurit e botës gjer ndë të-ngjallurit e Jisu Krishtit Perëndia ndau të shtattën ditë të javës të jetë Sabbata e përjaveshme[1]; edhe që atëhere e para ditë e javësë u nda të jetë gjer në funt të botësë Sabbata e të Krishterëvet.[2]

[1]). Të Bërëtë 2:3. Edhe Perëndia bekoj ditën' e shtatë, edhe shëntëroj atë: sepse atë ditë u prëjt nga gjithë punët' e tia që ndërtoj edhe bëri Perëndia. Të Dalëtë 16:23. Edhe ay u tha atyre, këjo është ajo që tha Zoti: Nesër është Sabbatë, pushim i shënjtëruarë për Zotinë.

[2]). Punët 20:7. Edhe ditën ë parë të javësë kur ishinë mbledhurë (nxënësit) për të thyerë bukënë, Pavli kuvëndonte me ata, sepse kishte për të ikurë mbë të nesërmet. 1 Kor 16:1,2. Edhe për të mledhurit' e aspravet për shëntorëtë, sikundrë urdhërova kishat e Gallatisë, kështu bëni edhe ju. Ç' do dit' e

parë të javësë gjithësecili prej jush letë vërë mb' njanë, e letë mbledhë atë që t'ja bënjë mbarë Perëndia. Zbul. 1:10. keshe ndë frymë ditën e dielë.

Pyet. 60. Si duhet të shëntërohet dita e Sabatësë?

Përgj. Sabbata duhet të shenjtërohetë me një çlodhje të shenjtëruarë tërë atë ditë edhe nga të këtilla punëra edhe defrime të botësë që janë të nomta për ditët e tjera[3]; edhe duke skruarë tërë kohën në adhurim të Perëndisë qoftë i botëshme ose i veçant[4], perveç asoj kohe që duhetë të epetë ndë punëra nevoje edhe përdellimi.[5]

[3]) Lev. 23:3. Gjashtë dit të punohet, po dita e shtattë dotë jetë sabbatë çlodhje, ditë e shënjtë, as gjë të mos bëni; sabbata është e Jehovës në të gjitha të ndenjurat t'uaja.

[4]). Isa. 58:13,14. Ndë kthefsh këmbënë t'ënde nga Sabbata, për të bërë dashurimet' e tua ndë ditët t'ime të shentëruarën, edhe të quash sabatënë kënaqje, të shënjtëruarë ditën' e Zotit të nderçime, edhe të nderosh atë, të mos vesh pas udhëvet tua, as të mos gjesh nd' atë dashurinë t'ent, as mos flaç fjalët' e tua, atëhere dotë kënaqesh mbë Zonë: edhe unë dotë hipënj mbi vënde të lartër të dheut, edhe dotë të ushqenj me trashëgimn' e Jakovit t'yt et: sepse goj e Zotit foli.

[5]). Cili njeri nga ju dotë jet' ay, që dotë ketë një dele, edhe ndë rëntë këjo ndë gropë për ditë të shëtunash, nuku dot' a zërë e t' angrerë atë; Sa më tepër pra ndan njeriu nga delja! përandaj është e udhësë të bënjë mirë njeriu për të shëtuna. Marl. 2;27. Përandaj u thoshte atyre, se e shtuna është bërë për njerinë po jo njeriu për të shtunënë.

Pyet. 61. Ç'ndalon porosia e katërtë?

Përgj. Ndë porosin' e katërtë na ndalonet të shkruarit ditënë kot, me mendime, me fjalë, e me punëra të kësaj bote; a duke bërë punëra të cilat vetiu janë të fajme[1], pa bërë detyratë që duanë bërë atë ditë[2].

[1]). Ezek. 23:38. Më shumë këtë ata ma bënë mua, ata ndynë fronë t'im të përdëllimit ndë atë ditë, edhe kanë pëgërë sabbatat e mija.

[2]). Jer. 17:21. Kështu thotë Zoti; Vini re, edhe mos mbani barë ditën e sabbatës, edhe të mos e sillni ndëpër portat e Jerusalimit. Luk. 23:56. Edhe u kthuyen' e bënë gati erëra të mira e vajra ere: edhe të shtunë u prëjtnë pas porosisë nomit.

Pyet. 62. Përse është bërë porosia e katërtë?

Përgj. Porosia e katërtë është dhënë për këtë punë: Perëndia na ka dhënë gjashtë dit ndë javët për të mbaruar punëtë[3], edhe na thotë se e shtatta ditë është e Tija[4]. Ay vetë pushoj nd' atë ditë[5], edhe si e bekoj na la shëmbëllesë të bëjmë edhe ne kështu[6].

[3]). Të Dalëtë 31:15,16. Gjashtë dit të bënetë punë: edhe të shtatënë ditë të jetë sabbatë pushim i shënjtëruarë për Zonë edhe kush të bënjë punë ditën' e sabbatësë, të vritetë fare. Edhe të bijt e Israilit dotë ruajnë sabbatënë, që t' e kremtërojnë atë ndër gjithë brezat e tyre, për dhiatë të përjetëshme.

[4]). Lev. 23:3 Gjashtë dit të punohet, po e shtatta ditë të jetë Sabbatë pushim, ditë e shënjtë, as gjë të mos bëni; sabbata është e Jehovësë ndëpër të gjitha stepiat t'uaja.

[5]). Të Dalëtë. Këjo është një shënjë ndërmest meje edhe të bijet e Israilit për kurdo: sepse Zoti bëri qjellin' e dhenë për gjashtë dit, edhe të shtatënë ditë pushoj edhe u preh.

[6]). Të Bërëtë. Edhe Përëndia bekoj ditën e shtattë, edhe e shënjtëroj atë.

Pyet. 63. Cila është porosia e pestë?

Përgj. Porosia e pestë ësht, ndero t' ët atë edhe t'ët ëmë që të bënesh jetë-gjatë mbi dhet, që të ep Zoti Perëndia yt[1].

[1]). Të Dalëtë 20:12. Ndero t'ët ëmë, që të bënesh jetë-gjatë mbi dhet, që të ep Zoti Perëndia yt.

Pyet. 64. Ç'kërkon porosia e pestë?

Përgj. Ndë porosin' e pestë na urdhëronetë të nderojmë cilin do, ndo më të mëdhenj[2], ndo më të vegjël[3], ose bara me ne[4]; edhe të bëjmë detyratë t'ona mb' ata.

[2]). Lev. 19:32. Përpara leshit të thinjur të ngrihi, dhe faqen e plakut t' a nderoni dhe prej Perëndie të kini frikë: Unë jam Jehova t'uaj. Ef. 6:1,5. Ju djemtë, i dëgjoni përindërit t'uaj mbë Zotinë: sepse këjo është' e udhësë. Ju shërbëtorëtë t'u dëgjoni zotërit t' uaj pas mishit me frikë e me të dridhurë, me zemërën t'uaj të miturën, posi Krishtit. Rom. 13:1. Ç'do shpirt let'i unjë kryetë pushtetevet larta: sepse s'ka pushtet prej vetiu, veç prej Perëndisë: edhe ato (pushtetetë) që janë, janë urdhëruarë nga Perëndia.

[3]). Ef. 6:9. Edhe ju zotërinjtë, po ashtu bëni tek ata, e sbritnja të frikësuarëtë: duke diturë se edhe ju vetë keni Zot ndë qjejt edhe tek Ay s'ka të mbajtur' anë.

[4]). Rom. 12:10. Doni fort njëri tjatrinë me dashuri vëllazërie: ja shkoni me nderë njeri tjatrit.

Pyet. 65. Ç'ndalon porosia e pestë?

Përgj. Porosia e pestë ndalon të-mos vënit re ose të bërit gjësendi kundrë nderit ose detyrës që ka ç'do njeri ndë ç'do shkallë në të cilën gjendetë[5].

[5]. Rom. 13:7—8. U lani pra të gjithëve detyratë: ati që është për pagesë, pagesënë: ati që është për të pasurë frikë, frikënë: ati që është për të pasurë nderë, nderinë. Asndonjeriut mos i kini detyrë asgjë, veç të doni njëri tjetrinë: sepse ay që do tjatrinë ka mbushurë nominë.

Pyet. 66. Ç' të mirë kanë ata që ruajnë porosin' e pestë?

Përgj. Perëndia zotonetë të apë jetë të gjatë edhe të mbarë të gjithëve, (ndë qoftë për të mirën' e

tyre edhe për lavdinë e Perëndisë) që ruajnë porosin' e pestë[1].

[1]). Ef. 6:2,3. Ndero t'ët ata e të t'ëmë, e cila është porosia e parë me të zotuarë. Që të bënetë mirë ty, edhe të jesh jetë-gjatë mbi dhet.

Pyet. 67. Cila është porosia e gjashttë?

Përgj. Porosia e gjashtë është, mos vraç[2].

[2]). Të Dalëtë 20:13. Mos vraç.

Pyet. 68. Ç'na porosit Perëndia në porosin' e gjashtëtë?

Përgj. Ndë porosin'e gjashtëtë Perëndia na porosit të përndorim ç'do farë mënyrash për të ruajturë jetënë t'onë[3], edhe jetën'e të tjerëvet[4].

[3]). Ef. 5:29,30. Sepse asndonjë ndonjëherë s'e mori mëri mishin' e tij, po e ushqen edhe e ngroh, sikundrë edhe Zoti kishënë. Sepse jemi anët' e trupit Atij, prej mishit Atij, edhe prej eshtravet Atij.

[4]). Ps. 82:3,4. Gjykoni dorë-hollinë edhe të varfërin, epni të drejtënë të përunjurit ëdhe të nevojshimit. Dëlirni të nevojëshminë edhe dorë-hollinë: prej dorësë fajtorëvet shpëto ata.

Pyet. 69. Ç' ndalon porosia e gjashtië?

Përgj. Porosia e gjashtië na thotë mos vrasëmë as veten t'onë,[1] as të afërmin tonë me padrejtëri,[2] as mos bjemë gjë tjatër e cila munt të sjellë të këtillë funt.[3]

[1]). Punët 16:28. Po Pavli thëriti me zë të math, duke thënë, mos i bëj ndonjë të keqe vetes s'ate: sepse të gjithë jemi këtu.

[2]). Të Bërëtë 9:6. Kush të derdhë gjak njeriu, nga njeriu dot' i derdhetë gjaku atij. Sepse bëri njerinë pas shëmbëllimit Perëndisë.

[3]). Nom' i Dytë 24:6. Të mos marë njeri për penk gur mulliri, as të sipërminë as të poshtrinë: sepse mer jetë për penk. Fjalët e Urta 24:11,12. Shpëto ata që hiqenë për të vrarë, edhe mos u mërgo nga ata që janë gati për të therur. Ndë thënç, na neve tek nukë dijmë këtë: a nuku e di Ay që peshon zemëratë; edhe Ay që ruan spirtin t'ënt, edhe i ep gjithësicilit pas punëravet atij, a nuk e di. 1 Ioan 3:15. Kushdo që i ka mëri të vëllat, është njeri-vrasës: edhe e dini se ç'do njeri-vrasës s'ka jetë të pasosurë që mbet mbë veten të tij.

Pyet. 70. Cila është porosia e shtattë?

Përgj. Porosia e shtattë është, mos kurvëronç.[4]

[4]). Të Dalëtë. 20:14. Mos kurvëronç.

Pyet. 71. Ç'na porositet ndë porosin' e shattë?

Përgj. Ndë Porosin' e shtattë na porositet të ruajmë pastrimë t'ënë edhe paqtësinë e të afërmit t'ënë ndë zemërët,[1] ndë fjalët,[2] edhe ndë punët.[3]

[1]). 1. Thess. 4:4. Gjithsecili prej jush të dijë të mbanjë enën' e tij me shënjtërim e me nder. 2. Tim. 2:22.. Edhe mërgoju nga dëshërimet' e djalërisë: po ndiq drejtërinë, besënë, dashurinë, paqtimnë bashkë me ata që thëresënë Zotinë me zëmërë të kthjellëte.

[2]). Ef. 4:29. Ç' do fjalë e kalburë letë mos dalë prej gojësë s'uaj po ajo që është e mirë për ndërtesën e nevojësë.

[3]). Ef. 5:11,12. Edhe mos kini shoqëri ndë punëra të papemë të erësirësë, po më tepër'i qërtoni. Sepse ato që punonenë fshehurazi nga ata, është turp të zihen'edhe me gojë. 1. Pet 3:2. Si të shohënë jetënë t'uaj të pastrënë që e shkoni me frikë.

Pyet. 72. Ç'ndalon porosia e shtattë?

Përgj. Porosia e shtattë ndalon ç'do mendime,[4] ç'do fjalë,[5] edhe ç'do punëra të pa-paqta.[6]

[4]). Matt. 5:28. Po unë po u them juve, se kusdo që vë re grua me dëshërim, e ka kurvëruarë atë ndë zëmër të tij.

[5]). Ef. 5:4. As turpëri e fjalë të mara a fjalë për gas, të cilatë s'kanë hijë.

[6]). Ef. 4:3. Edhe kurvëri e ç'do ndyrësi, a lakmim, as të mos zihetë në gojë ndër ju, sikundrë u ngjan shënjtorëvet.

Pyet. 73. Cila është porosia e tettë?

Përgj. Porosia e tettë është, mos vjethç.[1]

[1]). Të Dalëtë 20:15. Mos vjethç.

Pyet. 74. Ç'na porositet ndë porosin' e tettë?

Përgj. Ndë porosin' e tettë na porositet të fitojmë edhe të shtojmë pasjen edhe nderë t'onë me të drejtë;[2] edhe të ndihim edhe të tjerëtë të bëjnë kështu.[3]

[2]). Fjalët e Urta. 27:23. Shiko të dish se si janë tufat e dhënet e ty, edhe ki-ju kujdes mirë lopëvet.

[3]). Lev. 25:35. Dhe kur vëllaj yt dotë varfëronet, dhe pasja e tij dotë tundet përanë teje, atëhere ndihmoji, i huaj qoftë ose i poshtër; që të ronjë me ty. Nom' i Dytë 15:10. Vërtet t' i apç atij edhe zemëra jote të mos djalëzonetë kur t' i apç atij: sepse përandaj dotë bekonjë Zoti Perëndia yt gjithë punët e tua edhe gjithë ç'të zësh me dorë.

Pyet. 75. Ç'na ndalonetë në porosin' e tettë?

Përgj. Ndë porosin'e tettë na porositet të mos bëjmë as një farë punë me të cilën ndalojmë veten t'onë,[4] a të afërmin t'onë nga punëra, që apënë nder edhe fitim.[5]

[4]). Kush u bije prapa njerësvet kot, dotë mbushetë me

vobëzi. 1 Tim. 5:8. Po ndë qoftë ndonjë se nukë mëndonetë më përpara për të tijtë, edhe më fort për të shtëpisë tij, ay ka mohuarë besënë, edhe është më i lik se i pabesi.

[5]. Iak. 5:4. Na te bërtet paga që ua keni mbajturë punëtorëvet që kornë aratë t'uaja: edhe të bërtiturat' e korësavet' i vanë ndë veshët të Zotit Sabaoth.

Pyet. 76. Cila është porosia e nënttë?

Përgj. Porosia e nënttë është, mos bësh dëshmim të remë kundrë të afërmit tënt.[1]

[1]). Të Dalëtë 20:16. Mos bësh dëshmim të remë kundrë të afërmit t'ënt.

Pyet. 77. Ç'kërkon porosia e nënttë?

Përgj. Porosia e nënttë kërkon të përmbajturit edhe të përhapurit e së-vërtetës ndë mest të njerësvet,[2] si edhe të emrit t'onë të mirë,[3] ehhe të afërmit t'onë,[4] veçanërisht, atëhere kur bëjmë dëshmim.[5]

[2]). Ef. 4:25. Përandaj lini mbë nj'anë gënjeshtrënë, gjithsecili letë flasë të vërtetënë me të afërmin e tij: sepse: jemi copat' e njeri tjatrit.

[3]). 1. Pet. 3:16. Duke pasurë ndërgjegje të mirë që kur të flasënë keq për ju si për njerës keq-bërës, të turpëronen'ata që u përflasënë juvë për jetën' e mirë që shkoni mbë Krishtinë. Punët 25:10. Edha Pavli tha, Unë kam ndenjurë përpara gjykatësë Qesarit, atje ku duhetë të gjykonem. Unë s'u kam bërë ndonjë faj Judhenjvet, sikundrë edhe tij e di fort mirë.

[4]). 3 Ioan 12. Për Dhimitrin epetë martiri e mirë nga të gjithë edhe nga ajo e-vërteta.

[5]). Fjalët e Urta. 14: 5, 25. Dëshmimtari i drejtë nukë dotë gënjenjë, po dëshmimtari i rem derth gënjeshtra. Dëshmimtari i drejtë shpëton shpirtëra: po i remi derth gënjeshtra.

Pyet 78. Ç'ndalon porosia e nënttë?

Përgj. Porosia e nëntë ndalon të folurit' fjalë,

të-cilat çpërnderojnë emërin t'ënë,[1] a të afërmit t'ënë,[2] edhe janë kundrë së vërtetësë.[3]

[1]). 2 Kor. 8:20,21. Duke druajturë për këtë, që të mos na zërë ndonjë me gojë për të keq për këtë eleimosinë të tepërme që u punua prej nesh: sepse kemi kujdes për ato që janë të mira, jo vetëm përpara Zotit po edhe përpara njerëzish.

[2]). Ps. 15:3 I cili nuku gënjen me gjuhë të tij, edhe nuk'i bën keq fqinjësë tij, edhe nuku pret çpërnderim për të afërmin e tij.

[3]). Kol. 3:9. Mos gënjeni njeri tjatrinë, passi sveshtë njerin'e vjetërë bashkë me punërat'e atij. Ps. 12:3, Zoti thaitë gjithë buzëtë gënjeshtare.

Pyet. 79. Cila është porosia e dhjettë?

Përgj. Porosia e dhjettë është, Mos dëshëronç shtëpin'e të afërmit tënt: mos dëshëronç gruan'e të afërmit t'ënt, as shërbëtorin'e atij, a s hërbëtoren'e atij, as kan'e atij, as gomarin'e atij, as ç'do gjë që është e të afërmit t'ënt.[4]

[4]). Të Dalëtë 20:17. Mos dëshëronç shtëpin'e të afërmit t'ënt mos dëshëronç gruan'e të afërmit t'ënt as shërbëtorin'e atij, as shërbëtoren'e atij, as kan'e atij, as gomarin'e atij, as ç'do gjë që është e të afërmit t'ënt.

Pyet. 80. Ç'kërkon porosia e dhjettë?

Përgj. Porosia e dhjettë kërkon të jemi të-kënaqurë plotësisht me gjëndjen t'onë,[1] edhe të kemi dëshira të drejta edhe të mira për të afërmin t'onë edhe për tërë pasjen e tij.[2]

[1]). Hevr. 13:5. Mëndyra juaj letë jetë pa lakmim argjëndi: e let'u jenë mjaft ato që këmi ndashti: sepse ay ka thënë, Nuku kam për të lënë ty, as nuku kam për të hequr dorë prej teje. 1 Tim. 6:6. Po bes'e mirë me mbastiminë mbë të pakët është fitim i math.

[2]). Lev. 19: 18. Dotë mos març çpërblim as të kesh ndonjë murmuri kundrë fëmijëvet të popullit tënt, po dotë duash të afërmin tënt si veten tënde. Unë jam Zoti.

1 Kor. 13:4-6. Dashuria ka zëmërë të gjerë, edhe bën të mira: dashuria s'ka çmir: dashuria s'ësht' e rëmbyershime, s' madhështonetë, s'bën punë të shëmtuara, s'kërkon të sajatë nuku zëmëronetë, s'menton të ligënë: s'gëzonete për të shtrëmbrënë, po gëzonetë për të vërtetënë.

Pyet. 81. Ç'ndalon porosi e dhjettë?

Përgj. Porosia e dhjettë ndalon të qarit për shkakën në të cilën gjëndemi,[3] të pasurit çmir edhe të hidhëruarit kur shohim të afërmin t'onë se është mirë[4]; edhe më se nuku bën të kemi dëshira të liga për ç'do gjë që është e të afërmin t'onë.[5]

[3]). 1 Kor. 10:10. As të murmurisni, sikundër edhe ca vetë nga ata murmurisnë, edhe u prishnë nga prishësi.

[4]). Gal. 5:26. Letë mos kërkojmë lavdi të kotë, dyke shtyturë njeri tjatrinë, duke pasurë çmir njeri tjatrinë.

[5]). Kol. 3:5. Bëni pra të vdekura pësiminë, dëshërimin' e lik, edhe lakmimin, që është idhulatri. lak. 5:9. Mos psherëtini njeri tjetrit.

Pyet. 82. A munt ndonjë njeri të mbanjë plotësisht porosit' e Perëndisë?

Përgj. Pas të rënit poshtë të Adhamit as njeri ndë këtë jetë (përveç Krishtit), s'ka mundurë të mbanjë plotësisht porosit' e Perëndisë[1]; po ditë për ditë, i shkel ato me mëndje, me fjalë edhe me punë.[2]

[1]). Rom. 8:8. Edhe sa janë të mishit, nuku munt t'i pëlqejnë Perëndisë.

[2]). Rom. 3:9,10. Sepse edhe Judhenjtë edhe Elinëtë të gjithë janë ndënë faj: sikundrë është shkruarë, se nuk ësht' i drejtë asnjë. Ekkl. 7:20. S'ka as një njeri të drejtë përmbi dhe që bën të mira edhe nuku fëjen. Rom. 7:19. Sepse nuku bënj

atë të mirënë që dua po punonj atë të keqenë që nuku dua. Të Bërëtë 8:21. Sepse mendimi i zëmrësë njeriut ësht' i lik që nga foshnjëria e atij. Iak. 3:2. Sepse të gjithë fëjejmë mbë shumë punëra. Ndë qoftë se nuku fëjen ndojë me fjalë, ky është bur' i sosurë, i fuqishmë t'i vërë fre edhe gjithë trupit.

Pyet. 83. A i sheh Perëndia të gjitha të shkelurat e nomit sinjënjë?

Përgj. Disa të shkelura nomi, që vet-vetiu,[3] madhojnë të këqiatë janë më të mëdha se të tjerat përpara Perëndisë.[4]

[3]). Ps. 19:13. Edhe ruaj shërbëtorinë t'ënt prej madhështish: letë mos zotëronjënë mbi mua. Ioan 19:11. Iisui u përgjeq, Nuku kishnje as ndonjë pushtet mbi mua të mos të qënke dhënë prej së larti; përandaj ay që më ep ndër duart' e tua ka më tepër faj. Ioan 15:22. Të mos kishnjam ardhurë, e të mos u kishnjam folur' atyre, nuku dotë kishinë faj: po ndashti nuku kanë shkak për fajin e tyre.

[4]). Mat. 11:24. Veç po u them juve, se mbë dhe të Sodhomëvet më i duruarshmë dotë jetë mundimi ndë ditë të gjyqit, se mbi ty. Luk. 12:10. Edhe kushdo që të thotë fjalë kundrë të birit njeriut, dot' i faletë: po atij që të vlasfimisnjë kundrë Frymësë Shënjtëruarë nuk' dot' i faletë. Hevr. 10:29. Sa më tepër mundim, u duketë juve, se dotë heqë ay që ka shkelurë me këmbë të Birin e Perëndisë, edhe ka kujtuarë se gjaku i dhiatësë është si ç'do gjak, që me atë u shënjtërua, edhe ka sharë frymën' e hirit.

Pyet. 84. Ç'është çpagim'i çdo faji?

Përgj. Ç'do faj pret zëmërimin edhe mallëkimin e Perëndisë ndë këtë edhe ndë tjatrënë jetë.[5]

[5]). Gal 3:10. Sepse sa njerës janë pjej punërash nomit, janë ndënë mallëkim: sepse është shkruarë, I mallëkuar' është cilido që s'qendron mbë gjith ato që janë shkruarë ndë vivli të nomit, për të bër' ato. Iak. 2:10. Sepse ay që të ruanjë gjithë nomnë, edhe të fëjenjë mbë një punë është bërë fajtuar i të

gjithave. Matt. 25:14. Atë-here dot'u thot' edhe atyre që rinë m' anë të mëngjërë, Ikni prej meje, të mallëkuarëtë, ndë zjar të pasosurë që është bërë gati për djallin' edhe për ëngjëjt' e atij.

Pyet. 85. Ç'kërkon Perëndia prej nesh që të mundim të shpëtojmë nga zëmërimi edhe nga mallkimi që na pret, për fajet që kemi bërë?

Përgj. Për të shpëtuarë nga zëmërimi edhe mallkim' i Perëndisë për fajet që kemi bërë, Perëndia kërkon prej nesh t'i besojmë Krishtit, të pendonemi me gjithë zemërë për fajet,[1] që kemi bërë duke përkujdesurë të përndorim të gjitha mënyrat e përjashtësme me anën e sëcilavet Iisu Krishti na ep të mirat e çpërblimit.[2]

[1]). Mark. 1:15. Iisui erdhi ndë Galilet dyke leçitur' e dyke thënë, pendohi, edhe i besoni ungjillit. Luk. 13:3. Po ndë u-pendofshi, të gjithë kështu dotë humpni. Punët 20:21. Duke dhënë martiri mbë Judhenj e mbë Grekër për pendiminë mbë Perëndinë, edhe për besënë mbë Zotinë t'ënë Jisu Krishtinë, Fil. 2:12. Punoni për shpëtimin' i vetesë t'uaj me frikë e me të dridhurë.

[2]). 2 Pet. 1:10. Përandaj, o vëllezër, nxitoni më tepër të siguroni të thërituritë edhe të sgjedhuritë t'uaj. Hevr. 2:3. Qush dotë shpëtojmë neve, ndë përtofshim për këtë farë shpëtimi të math, që zuri të flitetë prei Zotit, e u vërtetua ndër ne nga ata që e dëgjuanë. Tim. 4:16. Kij kujdes vetesë s'ate edhe mësimit: qendro mb'ato. Sepse ndë bëfsh këtë dotë shpëtonç edhe vetenë t'ënde edhe ata që të ndëgjonjënë ty.

Pyet. 86. Ç'është të mbesuarit mbë Iisu Krishtin?

Përgj. Të mbesuarit mbë Iisu Krishtin është të njohurit e hirit,[3] që na bënetë[4] me anën të së cilës e marin Atë si Shpëtimtarin t'onë,[5] edhe të pasurit shpresë vetëm mbë Atë për shpëtimnë t'onë sikundrë është thënë në ungjillt.[6]

[3]). Punët 16:31. Edhe ata i thanë, Beso-i Zotit Iisu Krishtit edhë dotë spëtonç tij edhe shtëpia jote. Hevr. 10:39. Edhe ne, nuku jemi nga ata që hiqenë prapa për prishje, po nga ata që besonjënë për spëtimn' e shpirtit.

[4]). Ioan 1:12. Edhe sa e pritnë, u dha pushtet të bënenë bij Perëndije atyreve që besonjënë mb'emerit t'Atij.

[5]). Fil. 3:9. Edhe të gjendem tek ay, pa pasurë drejtërinë t'ime që është nga nomi, po atë që është nga an' e besësë Krishtit, drejtërinë që është prej Perëndisë mbi besët.

[6]). Zbul. 22:17. Edhe ay që do, letë marë dhurëti ſujët' e jetësë.

Pyet. 87. Ç'është pendim' i-vërtetë?

Përgj. Pendim' i vërtetë është një hir spëtimi,[1] me anë të të cilit një fajtor duke pasurë një ndjenjë të vërtetë për fajin e tij,[2] edhe duke marë vesh përdëllimin e Perëndisë, që dëftehet me anë të Krishtit,[3] kthenet te Perëndia për shpëtim, me hidhërim edhe me mërzitje për fajin e tij,[4] duke vendosurë edhe duke u përpjekurë, me gjithë zemërë, për bindje të re.[5]

[1]). 2 Kor 7:10 Sepse hidhërimi pas Perëndisë bie një pendim për shpëtim të papenduarë: po hidhërim' i botësë bie (sjell) vdekje

[2]). Punët 2:37. Edhe si dëgjuanë këto, u thyenë zëmërat e tyre, e i thonë Pietrit edhe apostojvet tjerë, Ç'të bëjmë o bura vëllezër.

[3]) Luk. 1:77-79. Për të dhënë mënt shpëtimi llauzit atij, me ndjesën' e fajevet atyre, me anën të përdëllimit thellë Perëndisë t'ënë, që më vuri re të lindurit' e djellit prej së larti, për të ndritur' ata që rinë nd'erësirë e ndë hie të vdekjesë, që të bënjënë këmbëtë t'ona të ecëjmë drejt ndë udhë të paqtimit.

[4]). Jer. 31:18-19. Dëgjova Efraimin duke qarë; Tij më mësove, edhe u mësova si një viç i-pamësuarë ndë zgjedhje, kthemë edhe dotë kthehemë, sepse Ti je Jehova Perëndia im; dhe me tëvërtet, se u ktheva, u pendova, dhe si u mësova, këllkun më goditnë. U turpërova dhe u skuqa, sespe mbajta fajet e djalërisë s'ime.

[5]]. Rom. 6:18. Edhe si u liruatë prej fajit, u bëtë shërbëbëtorët' e drejtërisë.

Pyet. 88. Cilat janë veglat e jastësme edhe të përgjithëshme me anën të së cilavet Iisu Krishti na ep të mirat e çpërblimit?

Përgj. Veglat e jashtësme edhe të përgjithëshme me anën të së cilavet Iisu Krishti na ep të mirat e çpërblimit janë radhët e Tija, a më mirë fjalët e Tija, fshehësiratë edhe të faluritë[1]; edhe të gjitha këto punojnë për shpëtimn' e të sgjedhurvet.

[1]). Punët. 2:41-42. Ata pra si pritnë fjalën e Atij, me gëzim u pagëzuanë: Edhe ishinë duke pritur ë ndë mësimt të apostojvet, e ndë shoqërit, e ndë të thyerët të bukësë, e ndë të falurat.

Pyet. 89. Qysh punon fjala e Perëndisë për shpëtimin tonë?

Përgj. Frym' e Shënjtëruarë bën të kënduarit'e Fjalësë Perëndisë, a më tepër të lëçiturit të punonjë për të bindurit edhe të kthyrit'e fajtorëvet te Perëndia,[2] edhe për të ndërtuarit, e tyre ndë shënjtërim edhe ngushullim[3]; edhe të gjitha këto bënenë me anën' e besësë, që sjell shpëtim.[4]

[2]). Neh. 8:8. Edhe kështu kënduan kthjellëtë në librë të nomit Perëndisë edhe tregonin mendimin' e nomit edhe kthjellonin ato që këndonin. Iak. 1:21. Pritni me butësirë fjalënë që ka mbirë ndër ju, e cila munt të shpëtonjë shpirtërat t'uaja.

[3]). Punët 20:32. U le juve te Perëndia, edhe te fjal e hirit Atij, i cili munt t' u ndërtonjë juve e tu apë trashëgim ndër mest gjith' atyreve që janë të shënjtëruarë. Rom. 15:4. Që të kemi shpresë prej durimit e prej ngushullimit shkronjavet.

[4]). 2 Tim. 3:15. Edhe se i di Shkronjat' e Shënjtëruara që nga foshnjëria ato që munt të bëjnë të diturë për shpëtim me anë të besësë që është mbë Iisu Krishtinë.

Pyet. 90. Qysh duhet të këndohet edhe të ndëgjohet fjala e Perëndisë që të punonjë për shpëtimin t'onë?

Përgj. Për të punuar për shpëtimin t'onë fjala e Perëndisë duhet të këndohet edhe të ndëgjohet me kujdes,[1] me pregatitje,[2] edhe me të falurë,[3] më shumë, duhet të meret me besë,[4] edhe me dashuri,[5] edhe të nbahet ndë zëmërat t'ona,[6] edhe të vihet ndë praktikë në jetët t'onë të përditëshme.[7]

[1]]. Nom' i Dytë 6:6-7. Edhe këto fjalë që po të urdhëronj unë sot, dotë jenë ndë zëmërët t'ënde: edhe dot'ua mësonj me kujdes djemvet tu, edhe dotë flaç për ato kur të rish ndë shtëpit t'ënde e kur të ecësh mb' udhë, e kur të biesh të flesh, e kur të zgjonesh.

[2]]. 1 Pet. 2:1-2. Si të hithni tej pra ç' do të ligë e ç' do kobim, e ipokrisi, e çmir, e ç'do të folurë keq, posi foshnjë lindurë rishtazi, let' u ketë ënda qumështin' e kthjelltë të fjalësë, që të riteni prej atij.

[3]]. Ps. 110:18. Çil syt e mij edhe dotë shoh punët' e manitëshme prej nomit t ënt.

[4]]. Rom 1:16. Sepse nukë kam turp për ungjillin' (e Krishtit) sepse është fuqi Perëndie për shpëtim mbë cilin do që beson.

[5]]. 2 Thes. 2:10. Edhe me ç' do kobim të shtrëmbëtësë, ndërmest atyre që humbasënë: sepse nuku pritnë dashurin' e së vërtetësë që të shpëtonjënë.

[6]] Ps. 119:11. Ruajta fjalët'e tua ndë zëmërët t'ime, që të mos fëjenj mbë ty.

[7]] lak. 1:25. Po ay që unjet' e shikon ndë nom të thejshtë të së lirësë, edhe qëndron mb'atë si të bënetë jo asi që dëgjnoj e haron, po asi që bën punënë, ky dotë jetë i lumurë ndë punë të tij.

Pyet. 91. Qysh punojnë Fshehësirat për shpëtimin t' onë?

Përgj. Fshehësirat punojnë për shëtimin t'onë,

nuku se ka ndonjë fuqi ndër ato, ose nde ay që i ep[1]; po vetëm me anën'e hirit Krishtit edhe të punuarit e Frymësë së Shënjtëruarë, ndër ata që i marinë me besë.[2]

[1]. Pet. 3:21. Kundra-forma e atij është pagëzimi që na shpëton edhe neve tashti (jo të hedhuritë tej e palavisë mishit, po martiria e ndërgjegjesë mirë mbë Perëndinë,) me anë të ngjallurit të Iisu Krishtit. Rom. 2:28-29. Sepse nuk'është Judhe. ay që duketë për faqe: po ay që është ndë të fshehurë Judhe

[2]. I Kor 12:13. Sepse neve të gjithë jemi pagëzuarë prej njerësë Frymë ndë një trup, a Judhenj a Grekë, a robër a të liruarë: edhe të gjithë jemi ujiturë mbë një frymë

Pyet. 92. Ç'do me thënë Fshehësirë?

Përgj. Fshehësirë do me thënë një radhë e shënjtëruarë, që e ka lënë vetë Krishti, ndë të cilën me ca shënja të përjashtësme, Krishti edhe të mirat e dhjatësë së re përfytyrohen, vërtotëhen edhe u epen besëtarëvet.[3]

[3]. Matt. 28:19. Shkoni pra e mësoni gjithë kombetë, edhe i pagëzoni mb'emërit t'Atit e të Birit e të Frymës Sënjtëruarë. Matt. 26:26-28. Edhe ata kur ishinë dyke ngrënë, Iisui mori bukënë, edhe si e bekoj e theu e u'a dha nxënësvet, edhe tha, Merni e hani: ky është trupi im. Edhe mori potirinë edhe si u fal-ndersë, u a dha atyre, duke thënë, pini të gjithë prej këtij: sepse ky është gjaku im i dhiatësë re, që derdhetë për shumë për ndjesën'e fajevet. Rom. 4:11. Edhe mori shënjën' e rethpresjesë për vulë drejtërije t'asaj besësë që është ndë parethpresjesë.

Pyet. 93. Cilat janë fshehësirat e dhiatësë re?

Përgj. Fshehësirat e dhjatësë re janë pagëzimi,[1] edhe darka e Zotit, që është kungimi.[2]

[1]). Punët 10:47-48. Mos munt të ndalojë ujet ndonjë, që të mos pagëzonenë këta që marënë Frymën' e Shënjtëruarë si-kundrë edhe neve? edhe i urdhëroj të pagëzonenë mbë emërit të Zotit.

[2]). 1 Kor. 11:23-26. Sepse un' e mora nga Zoti atë që u thashë edhe juve, se Zoti Iisu mb'atë natë që dotë epej ndër duar, mori bukë, edhe si u fal-ndersë theu edhe tha, Merni e hani: ky është trupi im që thyhetë për ju: këtë bëni për kujtimnë t'im. Kështu edhe potirinë, passi kishte darkuarë, duke thënë, Ky potir është dhiata e re ndë gjakunë t'im: këtë bëni, sa herë të pini, për kujtimin t'im Sepse sa herë të hani këtë bukë, edhe të pini këtë potir, dëfteni vdekjen' e Zotit, gjer mbë atë kohë që të vinjë.

Pyetj. 94. Ç'është pagëzimi?

Përgj. Pagëzimi është një Fshehësirë, e cila, me të larëtë nd'ujë m'emërin'e Atit, të Birit e të Frymësë së Shënjtëruarë,[1] shëmbëllen edhe vërteton se ne jemi të bashkuarë me Krishtin, edhe se kemi pjesë ndë të gjitha të miratë që vinë pas dhiatësë hirit[2]; edhe dëftëu se kemi vendosurë të jemi githënjë të Zotit.[3]

[1]). Matt. 28:19. Shkoni pra e mësoni gjithë kombet, edhe i pagëzoni mb' emrit t' Atit e të Birit e të Frymësë së Shënjtëruarë. Ioan 3:5. Iisuj u përgjeq, Me të vërtet me të vërtet po u them, Ndë mos linttë njeriu prej ujit e prej Frymësë s'munt të hynjë ndë mbretërit të Perëndisë.

[2]). Rom. 6:3,5. A nuku e dini se sa u pagëzuanë mbë Iisu Krishtinë, u pagëzuanë mbë vdekjen t'Atij. Sepse sikundër neve, u bëmë një bimë bashkë me atë pas shëmbëllimit vdekjes' Atij do të jemi edhe pas shëmbëllimit të ngjallurit duke diturë këtë.

[3]). Gal. 3:27. Sepse sa jemi pagëzuarë mbë Krishtinë keni veshurë Krishtinë.

Pyet 95. Cilëtë duhetë të pagëzohenë?

Përgj. As njeri nga ata që janë jashtë kishësë Krishtit nuku bën të pagëzonetë, pa rëfyerë besën' e

ti mbë Krishtinë edhe u bindurë ndën'Atë[4]; po djemt' e atyreve që janë anëtarë të kishësë Krishtit lipsetë të pazonenë[5].

[4]. Punët 18. 8. Edhe Krispi i pari i sinagogjisë i bësoj Zotit me gjithë shtëpinë e tij edhe shumë veta nga Korinthianët, dyke dëgjuarë besonin edhe pagëzoneshinë.

[5]. Të Bërëtë 17:7,10. Edhe dotë vë dhiatënë t'ime ndërmest meje edhe teje, e farësë s'ate pas teje mbë brezat për dhiatë të përherëshme, që të jem Perëndi te tij edhe te fara jote pas teje. Këjo është dhiata ime që dotë ruani ndërmest meje e juve, edhe farësë s'atë pas teje; Ç'do mashkull prej jush dotë rethpritetë. Punët 2:38,39 Atë-here Pietri u tha atyreve, pendohi, edhe gjithësecili prej jush letë pagëzonetë mb' emërit të Iisu Krishtit për ndjesën e fajevet: edhe dotë merni dhurëtin e Frymës së Sënjtëruarë; sepse të zotuarit është për ju edhe për djemt t'uaj, edhe për gjith ata që janë lark, sa ka për të thirurë Zoti Perëndia ynë. 1. Kor. 7:14. Sepse bur' i pa besë është shënjtëruarë nga gruaja; edhe gruaja e pabesë është shënjtëruarë nga buri; sepse tjetrazi bijtë t'uaj do të ishinë të pëgërë; po tashi janë të shënjtëruarë.

Pyet. 96. Ç'është kungimi?

Përgj. Kungimi është një Fshehësirë, e cila, me të dhënët edhe me të marët bukën edhe verën, pasurdhërimit Krishtit, shëmbëllehet vdekja e Atij[1]; edhe pritësit e vëyerë bënenë, jo ndë punë, po me anën e besës tyre, pjesëtarë të trupit edhe të gjakut Krishtit bashkë me të gjitha të mirat'e tija, që janë për të yshqyerë shpirtin edhe për të riturit e tyre ndë hir.[2]

[1]. 1 Kor. 11: 3-26. Sepse un' e mora nga Zoti atë që u dhashë edhe juve, se Zoti Iisu mb'atë natë që do të epej ndërduar, mori bukë, edhe si u fal-ndersë theu edhe tha, merni e hani: ky është trupi im. Kështu edhe potirinë, passi kishte darkuarë, duke thënë, Ky potir është dhiata e re ndë gjakun t'im; këtë bëni sa herë të pini, për kujtimin t'im. Sepse sa herë të hani këtë bukë, edhe të pini këtë potir, defteni vdekjen e Zotit, gjer mb' atë kohë që të vinjë

[2]. Punët 3:21. Të cilin duhet t'a presë qjelli gjer mbë ato kohëra që të vihenë mbë vënt gjith' ato që foli Perëndia që jetën' e parë me anë të gojësë gjithë shënj'orëvet tij profitërvet 1 Kor. 10:16. Ay potiri i bekimit që bekojmë, a nuk'është kungimi i gjakut Krishtit? Apo buka që thyemë, a nuk' është kungim' i trupit Krishtit?

Pyet. 97. Ç'duhetë të bëjmë për të qënë të zotë të marim pjesë ndë darkë të Zotit?

Përgj. Për të qënë të zotë të marimë pjesë ndë darkën e Zotit, duhetë të vështgojmë veten t'onë, a e çquajmë trupin e Zotit; a kemi besë mbë të yshqyerit mbë Të; a jemi penduarë për fajet t'ona a kemi dashuri edhe a u bindemi urdhërimevet Perëndisë; sepse ay që ha e pi pa bërë këto ha e pi gjykimin (për dëm) për veten e Tij.[3]

[3]. 1 Kor. 11:27,31,32. Përandaj ay që të hajë ketë bukë, a të pijë këtë potirin' e Zotit. pa qën' i vyerë, dotë jetë fajtuar i trupit edhe i gjakut Zotit. Po njeriu letë vështgonjë veten e tij, e kështu letë hajë nga ajo bukë, edhe letë pijë nga ay potir. Sepse ndë shquanin veten t'onë, s' dotë gjykoneshim. Po kur gjykonemi, mundonemi prej Zotit, që të mos gjykonemi për të keq bashkë me botënë. Rom. 6:17,18. Po i falemi-ndersë. Perëndisë, seqse qetë njëherë shërbëtorët' e fajit, po ndashti i dëgjuatë me gjithë zemërë formësë mësimit, që u dhatë ndër duar mb' atë, Edhe si u liruatë prej fajit bëtë shërbëtorët' e drejtërisë.

Pyet. 98. Ç'është të falurit?

Përgj. Të falurit është të çfaqurit e dëshërimevet t'ona përpara Perëndisë[1] mbë emërin' e Zotit Krisht[2] për punëra që janë pas vojës Tij,[3] dyke rëfyerë përpara Atij fajet t'ona,[4] edhe duke ju falurëndersë për të gjitha përdëllimet që na bën.[5]

[1]. Ps. 10:17. Ndigjove dëshërimin' e përunjesit, o Zot; dotë bënç gati zemërën e atureve, dotë dëgjonç me vesnë t'ënt.

Ps. 145:19. Bën dasurimin' e atyreve që i kanë frikë, edhe ndëgjon' lutjen' e atyreve, edhe i shpëton.

[2] Ioan 16:23 Me të-vërtet, me të-vërtet po u them juve, se sa t'i lypni Atit mb' emërit t' im dot' ua apë juve.

[3] Ioan 5:14. Edhe ky është kuximi që kemi tek Ay se ndë lypçin gjë pas dashurimit Atij na dëgjon.

[4] 1 Ioan 1:9. Ndë rëfefshim fajet t'ona, ësthë besëtar edhe i drejtë që të na falnjë fajetë, edhe të na qëronjë nga ç'do e strëmbëtë.

[5] Filip. 4:6. Mos kini kujdes as për ndonjë gjë; po kurdo letë njihenë kërkimet t'uaja te Perëndia me të falurë-ndersë nga të falurit e nga të luturit.

Pyet. 99. Ç'regullë na ka dhënë Perëndia që të na tregonjë si lipset t'i falemi?

Përgj. Tërrë Fjala e Perëndisë na mëson si duhet t'i falemi Atij[1]; po regulla e veçantë për të udhëhequrë neve është ajo formë lutje që ja u mësoj Krishti nxënësvet tij, edhe, e cila radhazi quhetë lutje e Zotit.[2]

[1]. Rom. 8:26. Kështu edhe fryma vetë na ndih ndë sëmundjet t'ona; sepse nuku dijmë për ç'farë gjëje të falemi sikundër ngjan, po ajo Frymë vetë lutetë për ne me psherëtima të pandjera zërinë. Ps. 119:179.

[2] Matt. 6:9-13. Po ju fali kështu. Ati ynë që je ndë qjell, u shënjtëroftë emëri yt; arthtë mbretëria jote; u bëftë dashurimi yt si, ndë qiell, edhe mbi dhet; bukënë t'onë të përditësmen' ep-na e neve sot; edhe falna fajet t'ona, sikundrë edhe neve u a falim fajtorëvet t'anë: edhe mos na shtjerë ndë ngasje, po shpëto na nga i ligu; sepse jotja është mbretëria e fuqia e lavdia ndë jetët të jetëvet. Amin.

Pyet. 100. Ç'na mëson parëthënija e lutjes Zotit?

Përgj. Parëthënja e lutjes Zotit, e cila është, Ati ynë që je ndë qjell, na mëson të afëronemi përpara Perëndisë me nder edhe me besë të plottë, sikundër

djemt'e bindurë afëronenë pranë atit tyre, i cili është i fortë edhe gati të na ndihnjë edhe na mëson t'i falemi.[3] edhe për të tjerëtë, edhe bashkë me këta.[4]

[3] Luk. 11:13. Kur ju pra që jeni të liq dini t'u epni bijvet t'uaj të dhëna të mira, sa më tepër Ati që është prej qjelli dot' apë Frymë të Shënjtëruarë atyre që të lupinë prej Atij? Rom. 8:15. Sepse s'keni marë frymë robërie, që të keni frikë përsëri, po keni marë frymë birërie, me anë të sëcilësë thëresimë Abba, o Atë.

[4] Tim. 2:1-2. Lutem pra, më përpara nga të gjtha të bënenë të lutura, të falura, të folura, të falura-ndersë, për gjithë njerëzit, për mbretër, për gjtthë sa janë ndë shkallë të lartër, që të shkojmë jetë të pa trazuarë e të butë me ç'do farë besë të mirë e të hieshme.

Pyet. 101. Përse i falemi Perëndisë ndë kërkimin' e parë?

Përgj. Ndë kërkimin'e parë, i cili është, u shënjtëroftë emëri yt, i falemi Perëndisë të na ndihnjë edhe neve edhe të tjerëvet që t'a lavdurojmë me ç'do punë që na çfaqetë,[1] edhe të përndornjë ç'do punë për lavdimin'e Tij.[2]

[1] Ps. 67:1-3. Perëndia na përdëlleftë, e na bekoftë; ndrittë faqen'e Tij mbë ne! Selah. Që të njihet udha jote ndë dhet, shpëtimi yt ndër gjithë kombet. Letë të lavdurojnë lauzet, O Perëndi; letë të lavdurojnë gjithë kombet.

[2] Rom. 11:36. Sepse prej Atij, edhe me anë t'Atij, edhe nd'Atë janë të gjitha; mb'Atë qoftë lavdia për gjithë jetët. Amin. Zbul. 4:11. I vëjyerë je, o Zot, të març lavdin'e nderin'e fuqinë; sepse Tij i kriove të gjitha, edhe për dashurimin t ënt janë, edhe u kriuanë.

Pyetj. 102. Përse i falemi Perëndisë ndë kërkimn' e dytë?

Përgj. Ndë kërkimin e dytë, i cili është, Arthtë mbretëria jote, i falemi Perëndisë të prishetë mbre-

tëria e Satanajt,[3] të përhapetë mbretëria e hirit Perëndisë,[4] edhe të na marë e të na ruanjë ndë atë, edhe neve edhe të tjerëtë[5]; edhe mbretëria e Atij më shpejt të vinjë.[6]

[3] Ps. 68 1. U ngrittë Perëndia, edhe u përndafshinë arëmiqt e Atij, edhe ikshinë prej syvet Atij ata që e kanë mëri. Ioan 12:31. Ndashti është gjyq i kësaj bote; ndashti urdhërtar i kësaj bote dotë hidhetë jashtë.

[4] Matt. 9:37,38. Të korurit është të shumë, po punëtorët janë të pakë. Lut-i-uni pra të-zotit të-korurit, që të nxjerë punëtorë, për të korurit e tij.

[5] 2 Thess. 3:1. Mbë të pastajmenë, o vëllezër, fali për ne që të ecënjë fjala e Zotit edhe të lavdonetë, sikundrë edhe te ju. Rom. 10:1. Vëllezër, dëshërimi i zembrës s'ime edhe lutja që bënj mbë Perëndinë për Israilinë, është për shpëtim t'atyre.

[6]). Zbul. 22:20. Po vinj shpejt. Amin. Po, eja, o Zoti Iisu.

Pyet. 103. Përse i falemi Perëndisë ndë kërkimin' e tretë?

Përgj. Ndë kërkimin' e tretë, i cili është, u bëftë dashurimi yt si ndë qjell edhe mbi dhet, ne i falemi Perëndisë, që me anën'e hiri Tij, të na apë fuqi edhe dëshirë të njohëmë, të ndëgjojmë, edhe t'i bindemi kurdoherë vojesë Tij, ndë të githa gjërat,[1] sikundrë bëjnë ëngjëjtë ndë qjell.[2]

[1]). Matt. 26: 39. Po jo si të dua unë, po si të duash Tij. Philip. 1: 9-11, Edhe për këtë falem, që të tepëronjë dashuria juaj edhe më shumë e më shumë ndë të njohnr e ndë ç'do të ndjerë: që të shquani ato që ndajnë njëra prej tjatrësë, edhe të jeni zemër-kthjellëtë e të pa penguarë gjer mbë ditët të Krishtit, plot me pemë drejtërie, që janë me anë të Iisu Krishtit, për lavdi e për nderë të Perëndisë.

[2]). Ps. 103.20,21. Bekoni Zotnë, ju të gjithë ënqjët' e Atij, të fortë me fuqi, ju që bëni fjalën' e Atij, ju që ndëgjoni zën' e fjalëvet Atij. Bekoni Zonë, ju gjithë fuqit' e Atij; ju punëtorët'e Atij, që bëni dashurimin' e Atij.

Pyet. 104. Përse i falemi Perëndisë ndë kërkimin' e katërtë?

Përgj. Ndë kërkimin' e katërtë, i cili është, Bukënë t'onë të përditëshmen ep-na e neve sot, ne i falemi Perëndisë të na apë pas hirit Tij, gjithë ç'na duhetë sot, nga të mirat e kësaj bote[3]; edhe të gëzojmë bekimin e Tij bashkë me ato.[4]

[3]). Fjalët e Urta 30:8,9. Të mos më apësh as varfëri as pasje; ushqemë me pak ushqim; se mos nginjem, e të mohonj, e them, ç'është Zoti? A, se mos ndodhem i varfër, e vjeth, e zë emërin e Perëndisë t'im mbë të kotë. 1 Tim. 6:6-8. Po bes' e mirë me mbastiminë mbë të pakët është fitim i math. Sepse as gjë s'kemi prurë ndë botët; edhe e kupëtojmë fort mirë se as nukë munt të marëmë gjë jashtë me vete. Po kur kemi të ngrena e të mbuluara, letë na mbastonjënë këto,

[4]). Fjalët e Urta. 10:22. Bekim' i Zotit bën të pasurë, edhe nd'atë nuku dotë shtonetë hidhërim.

Pyet. 105. Përse i falemi Perëndisë ndë të pestën kërkim?

Përgj. Ndë të pestin kërkim, i cili është, edhe fal-na fajetë t'ona, sikundër edhe ne u a falim fajtorëvet t'onë, ne i falemi Perëndisë të na falnjë të gjitha fajetë mbë emërin e Krishtit[1]; edhe këtë punë kuxojmë t'a kërkojmë se edhe ne me anën e hirit Tij, mudtmë me gjithë zemër t'u a falim fajetë atyreve që na kanë fëjyerë.[2]

[1]). Ps. 51:1,2,7. Përdëllemë o Perëndi pas të madhit përdëllim t'ënt, edhe pas të shumëtit të dhëmpçuravet tua shuaj pa-udhërit' e mija. Laj-më tepërë prej paudhërisë s' ime, edhe më qëro prej fajit t'im. Spërkatmë me hissop edhe dotë qëronem; laj-më edhe dotë bënem më i bardhë se dëbora.

[2]). Mark. 11:25. Edhe kur të rini të fali, ndjeni, në paçi gjë kundrë ndonëj, që edhe Ati juaj, që është ndë qjejt t'u nhjenjë juve fajetë t'uaja. Matt 18:35. Kështu edhe im Atë qjellori, dot'u a bënjë juve, ndë mos ua falçi, prej zëmbrësë s'uaj gjithësi-cili të vëllat të tij fajet e atyre.

Pyet. 106. Përse i falemi Perëndisë ndë të gjashtin kërkim?

Përgj. Ndë të gjashtin kërkim, i cili është, edhe mos na shtjerë ndë ngasje, po shpëtona nga i ligu, ne i falemi Perëndisë të na ruanjë të mos biemë ndë ngasje[3]; edhe të na mbanjë edhe të na shpëtonjë kur gjëndemi ndë ngasje.[4]

[3]). Matt. 26:41. Rini zgjuarë edhe faluni, që të mos hyni ndë ngasje; sepse shpirti është i gatishmë, po mishi është i pafuqishmë. Ps. 19:13. Edhe ruaj shërbëtorin t'ënt prej madhështish; letë mos zotëronjënë mbi mua; atëhere dotë dal faqebardhë, edhe dotë qëronem prej fajit math.

[4]). Joan. 17:15. Nuku të lutem t'i ngresh ata nga bota, po t'i ruanç nga i-ligu. 1 Kor. 10: 3. Tjatër të ngarë nuk' u ka gjeturë juve, përveç njerëzishte; po Perëndia është besëtar që nuku dot'u lerë juve të ngiteni më tepër se sa muntni po bashkë me të ngarit dot'u apë udhë të dilni që të muntni të duroni.

Pyet. 107. Ç' na mëson fund' i lutjesë Zotit?

Përgj. Fund' i lutjesë Zotit, e cila është, sepse jotja është mbëtërija, edhe fuqia, edhe lavdija, ndë jetë të jetëvet, amin, na mëson të marim zemërë ndë të falurit, edhe të shprejmë vetëm mbë Perëndinë,[1] edhe ndë lutjet t'ona t'a lavdurojmë Atë duke mbesuarë se e Tija është mbretërija edhe fuqija edhe lavdia[2]; edhe, më ndë funt, për dëshmim se dëshërojmë të na ndëgjonjë edhe se na është mbushurë mëndja që na ndëgjon, themi Amin.[3]

[1]). Dan. 9:18,19. Sepse ne nukë sjellim lutjet t'ona përpara Teje nga shkaku i drejtërivet t'ona, po vetëm për mëshirat e Tua të shumëta. O Zot, ndëgjo; o Zot, ndje; o Zot ndëgjo edhe bëj; mos mëno, për Ty, o Perëndia im, sepse pas emërit t'ënt emërohen fortesa jote edhe populli Yt.

[2]). Filp. 4:6. Po kurdo lete njihenë kërkimet t' uaja te Perëndia me të falura-ndersë nga të falurit e nga të luturit. I

Kron. 29:11-13. Jotja, o Zot, është madhëria, edhe fuqia edhe lavdia edhe vitoria edhe lartësia: Sepse të gjitha ndë qjell edhe mbi dhet janë të Tuat; Jotja, o Zot, është mbretëria edhe Tij je i lartësuar si krye përmbi të gjitha, Edhe pasja edhe nderi prej Teje vijnë;edhe ti je Zot përmbi të gjitha, edhe ndë dorë tënde qëndron fuqia edhe forca, ndë dorë t'ënde qëndron që t'u apësh fuqi të gjiihavet. Dhe tashi, Perëndia ynë, të falemi-ndersë edhe lavdurojmë emërin t'ënt të çkëlqyerë.

[3]). 1 Kor. 14:16. Ay që ri ndë vënt të paditurit qysh dotë thotë Amin, kur tij falesh-ndersë, sepse ay nuku di se ç' thua? Zbul. 22: 20, 21. Edhe ay që martiris për këto thotë, po vinj shpejt; Amin. Po eja, o Zot Iisu. Hiri i Zotit t'ënë Iisu-Krishtit qoftë bashkë me ju të gjithë. Amin.

Të Djettë Porositë

Të Dalëtë Kry' e XX.

Perëndia foli gjithë këto fjalë, dyke thënë, Unë jam Zoti Perëndia yt, që të kam nxjerë nga dheu i Egjyptësë, nga shtëpia e skllavërisë.

1. Mos kesh të tjerë perëndira veç meje.

2. Mos bësh për veten t'ënde idull, as të përgjajturë ndonjë gjëje që është lart ndë qjell, a që është poshtë ndë dhet, a që është ndër ujërat përposh dheut; mos u falesh, as t'i luç; sepse unë, Zoti Perëndia jut jam Perëndi zilitar, që çpaguanj fajet e atërvet mbi djemt, gjer mbë të tretin edhe të katërtin bres atyreve që më kanë mëri; edhe bënj përdëllim mbë mijëra brezash atyreve që më duanë, edhe ruajnë urdhërimet e mija.

3. Mos març emërin e Zotit Perëndisë t'ënt mbë të kotë; sepse Zoti nukë dotë nxjerë pa faj atë që mer emërin e Atij mbë të kotë.

4. Kujto ditën e Sabbatësë, që t' a sënjtëronç atë. Gjashtë dit punɔ, edhe bëj gjithë punët e tua; po e shtatta ditë është Sabbata e Zotit Perëndisë t'ënt; nd' atë ditë mos bësh asndonjë punë, as tij, as yt bir, as jot bijë, as shërbëtori yt, as shërbëtorja jotë, as bagëtija jote, as i huai yt, që është përbrënda dyervet tua; sepse ndë gjashtë dit Zoti bëri qjellin edhe dhenë, detin edhe gjithë sa janë nd' ato, edhe të shtatën ditë pushoj.

5. Ndero t'ët atë e t'ët ëmë, që të bënesh jetë gjatë mbi dhet, që të ep Zoti Perëndia yt.

6. Mos vraç.

7. Mos kurvëronç.

8. Mos vjethç.

9. Mos bësh dëshmim të remë kundrë të afërmit tënt.

10. Mos dëshëronç shtëpin' e të afërmit t'ënt; mos dëshëronç gruan' e të afërmit t'ënt; as shërbëtorin' e atij, as shërbëtoren' e atij, as kan' e atij, as gomarin' e atij, as çdo gjë që është e të afërmit t'ënt.

Lutja E Zotit

Mattheu VI.

Ati ynë që je ndë qjell, u shënjtëroftë emëri yt; arthtë mbretëria jote; u bëftë dashurimi yt, si ndë qjell, edhe mbi dhe; bukënë t'onë

të përditeshmen' ep-na e neve sot; edhe fal-na fajetë t'ona; sikudrë edhe neve u'a falim fajtorëvet t'anë; edhe mos na shtjerë ndë ngasjë, po shpëtona nga i-ligu sepse jotja është mbretëria e fuqia e lavdia ndë jetët të jetëvet; Amin.

Mbesimi Apostolik

Mbesonj mbë Perëndinë, Atin e Tërëfuqishim, Krietarin e qiellit edhe të dheut: Edhe mbë Birin e Tij të vetëm, Iisu Krishtin, Zotin t'onë; i çili u mishërua prej Frymësë së Shënjtëruarë, i cili u lint prej vërgjëreshës Mari, i cili vojti ndë kohë të Pondit Pillat, u kryqëzua, vdiq dhe u varua; edhe zbriti ndë skëterë; të tretën dit u ngjall nga vdekja; u naltësua ndë qjell, edhe ri më të djathtën dorë të Perëndisë, Ati i Tërëfuqishmë dhe dotë vinjë përsëri që të gjykonjë të gjallët edhe të vdekurit.

Mbesonj mbë Frymën e Shënjtëruarë kishën e Shënjtëruarë të Përgithëshme; bashkimin e shënjtorëvet; ndjesën e fajevet; të ngjallurit e trupit; edhe jetën e përjetëshme. Amin.

FUNT

BKSH

BKSH